

<http://misszio.lutheran.hu>

HÍD

evangélikus magazin

2007. IV. SZÁM
ÁRA: 300 Ft

JÉZUS KRISZTUS HATÁSA

**AMIKOR JÉZUS EGY
RENDŐRREL TALÁLKOZIK**

**ELLENTÉTES VÉLEMÉNYEK
JÉZUSRÓL**

Fókuszban **JÉZUS KRISZTUS**

Magazinunkat
a mellékelt
sárga csekken
rendelheti meg
a Kedves Olvasó.

**Előfizetési díj egy
évre:**
1200 Ft

Kérjük, hogy a közlemény rovatba
írja be, hogy **előfizeti-e** az újságot,
vagy **adományával segíti** a HÍD
szolgálatát.

Minden Evangélikus Életet olvasó
testvérünk előfizetés nélkül kapja a
lapot, de akinek van rá lehetősége,
önkéntesen támogathatja szolgálatun-
kat, hogy olyanok is megkapják a
HÍD-at, akiknek nincs lehetőségük az
előfizetésre.

Köszönjük eddigi adományát!
Kérjük, segítse misszióinkat ezután is!

TARTALOM

FÓKUSZBAN JÉZUS KRISZTUS

- 3 Bevezető
- 4 Amit mindenki megért
- 5 Mozaik
- 6 Ellentétes vélemények Jézusról
- 9 És ők mit gondolnak Jézusról?
- 10 Jézus Krisztus hatása
- 14 Amikor Jézus egy rendőrrel találkozik
- 15 Tagadó mondatok Jézusról
- 16 Elképesztő vonzásban
- 18 Merre van előre?
- 19 To: Jézus@-?
- 20 Embert barátjáról, Jézust kétes társaságáról...
- 22 Meg akarom ismerni Jézust
- 24 Vallomás

ÉLŐ VÍZ

- Énekem az Úr * Könyvajánló
- 25 Út, Igazság, Élet * A Jézus-dosszié
Vallomás
- 26 Imádkozó orvossá váltam
- 28 Hogyan engedhette meg Isten?
Ők is testvérek, ők is magyarok
- 29 Kárpátaljai Miatyánk
Külmisszió
- 30 Jézus az arab negyedben
Mai hitvallások
- 31 Van egy álmunk
Hogyan tovább, egyház?
- 32 Megújulva
- 34 Ők is testvérek és nem mind magyarok
- 35 Találkozásom Lázár Ervinnel
Rádiómisszió
- 36 Milliók csupán álmokért
36 A rádiómisszió szolgálata
Missziós beszámolók
- 37 Beszámoló a lepramisszió munkájáról
- 37 Alkoholbeteg-mentő misszió
Kiadványok * Rejtvény
- 38 Új kiadványok * Bizonyágtéteők
- 39 Derű * Hírek
- 40 Jézus Krisztus

A HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN előfizetése egy évre 1200 Ft. Megrendelhető írásban név és cím beküldésével
az Evangélikus Missziói Központ címén: 1656 Budapest, Pf. 22.

Adományokat az Evangélikus Missziói Központ számlaszámára lehet küldeni: 11716008–20157087.

HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN – Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa. * 2007. 4. szám * A szerkesztőség levelezési címe: Evangélikus Missziói Központ, 1656 Budapest, Pf. 22., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeverényi János, 06 20 824 5463, e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu * Szerkesztőbizottság: Balog Eszter, Kóháti Dorottya, Kis Ferenc Balázs, Kovács László * Rovatvezetők: dr. Garádi Péter – Hogyan tovább, egyház?; Kovács László – Keresztény szemmel; Bence Imréné – Külmisszió; Hulej Enikő – Rádiómisszió; Csorba István – Énekem az Úr; Mady Erzsébet – Rejtvény * Olvasó-szerkesztő: Dankuné Tóth Éva * Korrektor: Fehér Charlotte * Szöveggondozás: Hulej Enikő * Grafikai tervezés, tördelés: Hrivnák Andrea, Perl János (Kreatív Flotta Bt.) * Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft. * Kiadja az Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, http://misszio.lutheran.hu, számlaszám: 11716008–20157087 * HU ISSN 1787–5749 * Egy szám ára 300 Ft, előfizetési díj egy évre 1200 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk és elfogadunk.

Fotó: Sz. J.

Ajtó
Világ világossága
Út
Szabadító
Igaz
Első és Utolsó
Élet
Királyok királya
Ige
Jó pásztor
Élet fejedelme
Meváltó
Isten Báránya
Forrás
Hajnalcsillag
Igazság
Élet kenyere
Üdvözítő

Jézus Krisztus néhány neve.

Ha „*lélekben és igazságban*” (Jn 4,24) ejtjük ki, egy is elég az örök és teljes élet megtalálásához.

„*A bűn ellentéte nem az erény, a bűn ellentéte a szabadság.*” (Kierkegaard)

Jézus személyét megtérés, újjászületés nélkül csak félreérthetjük: vallásalapító, első kommunista, szigorú erkölcsösöz vagy éppen liberális humanista...

Ő a bűn, az örök halál és a gonosz (ördög) fogságából hozott szabadulást.

(Neve is erre utal: Jézus – Jesua – Szabadító.)

Aki kevesebbel beéri, semmit sem kap tőle.

„...*megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.*” (Jn 8,33)

„...*tetszett az egész Teljességnek, hogy benne lakják.*” (Kol 1,19)

Szűcsényi János

AMIT MINDENKI MEGÉRT

(Fil 2,10-11)

Összekuporodva ült már vagy fél napja a koncentrációs tábor egyik sarkában. A csúcsok felől havas szél fútt, de már nem fázott. Már fájni sem tudott. Tétován bámult maga elé. Zsákrongyba csavart, mállott cipőjét nézte, de nem látta. Körülötte csonttá soványodott alakok ölelgették a felszabadító katonákat. Friss ételszag csapta meg. Nagyot nyelt, szájában összefutott a nyál, de nem volt ereje, hogy fölkeljen. Hazagondolt. Vajon élnek-e? Mi van a templomával? Gyülekezetével? Otthonával, ahonnan percek alatt kellett eljönnie azon a nyirkos éjjelen. Kiskabátban. Búcsú nélkül.

Lába előtt két másik rongycsomó állt meg. Nem volt ereje, hogy fölnezzen.

– Herr... Sie sind Pfarrer, nicht war?

Nem sokat tudott németül, de ezt megértette. Hogy ő lelkész-e? Tétován fölnezzett. Egy volt osztrák miniszter állt előtte szakállasan, soványan, aszotan, rongyokban. Igen. Lelkész... az volt... vagy ezer éve... az Alföldön... Abban a nagy faluban... addig a lidérces éjszakáig... De csak ennyit mondott:

– Jawohl.

– Akkor jöjjön – magyarázta fogolytársa –, egy lengyel barátunk éppen a szabadulás órájában halt meg. El kellene temetni. Eddig csak éppen elkaparták, aki már nem bírta tovább. Ezen a temetésen végre pap is legyen.

A lelkész végignézett rongyain, piszkos kezén. Az osztrák elérte:

– Nem baj. Ilyen lesz a gyülekezet is. Tétován állt meg a gödör előtt. A friss hanton zsákba varrt test pihent.

A sír körül néhány egyenruha és sok-

sok szakállas, aszott arc. Ők is „egyenruhában”. Mindnyájan egyformák, lengyelek, magyarok, szlovákok, ukránok, németek, osztrákok, franciák, s ki tudja, még hány náció: az elkínzottság, a nélkülözés, az éhség egyenruhájában.

Kezét összekulcsolta:

– Kegyelem néktek és békesség az Istentől, Aki teremtette az eget és a földet. Ámen.

Mit is mondjon... mit is mondjon? Itt, itt... több száz kilométerre hazájától – itt, éppen itt? Hiszen alig van, aki érti. Nyolcan, tízen se, hiszen ő csak magyarul beszél.

– Atyám! Tè tudod, mit érzünk mindnyájan... nem tudjuk szavakba foglalni... és nem tudjuk talán soha... Légy áldott, hogy könyörültél rajtunk, köszönjük, hogy irgalmaztál nekünk... Hazatart ez a lélek... bocsásd meg bűneit... és azokét... azokét is, akik nem tudták, mit cselekedtek vele... velünk. Fölnézett.

Aszott, merev arcok nézték a sírt, vagy túlmeredtek a havas csúcson, túl a túlon, túl mindenben, üveges, dúlt szemekkel. Szörnyű panoptikum!

– ... Uram, irgalmas voltál ehhez az emberhez, hogy hazahívtad, hogy felszabadítottad... Úr Jézus Krisztus... könyörülj és irgalmazz neki, nekünk...

– Úr Jézus Krisztus...

Az arcok megrezzenek...

– Ne hagyj ezt az árva, beteg, esett népet, Úr Jézus Krisztus!

Néhányan térdre zökkentek. Csontjuk koppant a fagyos földön. Az ukránok mélyen meghajoltak, és háromszor keresztet vetettek.

– Úr Jézus Krisztus...

Ezt mindnyájan értették, lengyelek, szlovákok, ukránok, németek, osztrákok, franciák és minden náció.

A szakállas, mosdatlan arcokon nehéz könnyecseppek gördültek végig.

A pap vacogva, dideregve már-már csak ezt az egy nevet mondogatta, szinte öntudatlanul:

– Jézus Krisztus, Úr Jézus Krisztus...

Valaki sírni kezdett, nehéz, fölcsupló férfisírással.

– Jézus Krisztus... Jézus Krisztus...

Már nem is volt emberi hangja, inkább csak nyögdelte.

– Oh ma mére! – sírt fel egy francia.

Már mindenki térdelt. Hogy térdeltek! Csak a katonák álltak még feszesen. Feszesen és homályos szemmel.

– Jézus... Jézus Krisztus... – kongott a pap hangja...

Az egyik katona letérdelt. Aztán a többiek is. Megrendülten és felszabadultan.

Ha látták ezt az angyalok, és látták, ha érezték a föld alatt valók, és érezniük kellett a föld alatt valóknak is, beteljesült Pál szava: *Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké, és föld alatt valóké, és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr, az Atya Isten dicsőségére.*

Ott is.

Itt is.

Akkor is.

Most is.

Mindörökké.

■ Gyököcssy Endre

FÓKUSZBAN Jézus Krisztus MOZAIK

A JÉZUS-FILM

A <http://www.jesusfilm.org/languages/index.html> oldalon 1000 (!!!) nyelven néhány kattintás után megtekinthető a Lukács evangéliuma alapján készült Jézus-film, köztük természetesen magyarul is. A film Bill Bright ötlete, aki már az 50-es években foglalkozott a gondolattal, hogy egy szigorúan a Biblián alapuló, és egyben szórakoztató filmet készítsen. A 6 millió dolláros költségvetésű film végül 1979-ben jelent meg, és az Egyesült Államokban a vetítések 4 millió dolláros bevételt hoztak. A film megálmodója azonban ekkor azzal az újabb ötlettel rukkolt elő, hogy a filmet minél több nyelvre szinkronizálják, és mutassák be az egész földön úgy, hogy minden néző a saját anyanyelvén hallja. (Hiszen másként nézi a filmet egy kisebbségben élő személy, ha csak az elnyomó többség nyelvén hallja a szereplőket és magát Jézust is beszélni, mintha a saját anyanyelvén hallhatná.)

Statisztikák:

- A Jézus-filmet eddig 5,6 milliárdszor látták (beleszámítva, hogy vannak olyanok, akik többször).
- A film megtekintését követően több mint 200 millióan jelezték Krisztus melletti döntésüket.
- Az 1020 már meglévő fordításon túl a szinkronizálás további 235 nyelvre jelenleg is folyamatban van.
- A fordításokon és bemutatásokon 4430 ember dolgozik 107 országban.

Forrás: <http://www.jesusfilm.org/progress/statistics.html> és http://en.wikipedia.org/wiki/Jesus_film

Egy nagy sikerű hollywoodi filmet általában csupán néhány tucat nyelvre szinkronizálnak.

JÁTÉK

A HIT HÍRNÖKEI – A BESZÉLŐ JÉZUS-BABA

Kik is a hit hírnökei? A hit hírnökei babák segítségével a gyerekek a legfontosabb bibliai történeteket könnyedén magukévá tehetik. Ezek a babák a szülők és hitoktatók számára igazán, háromdimenziós tansegédletek, amelyek gombnyomásra lejátszák az előre felvett szentírási szöveget. Azáltal, hogy a gyerekek megismernek egy-egy bibliai szereplőt és a hozzá kapcsolódó történetet, a legjobb úton vannak afelé, hogy idővel az egész Bibliáról is átfogó képet alakítsanak ki. A hit hírnökei babák segítik a gyerekeket, hogy (a) megtanulják a bibliai történeteket, (b) áttekintést kapjanak a Bibliáról és a történetek időrendi sorrendjéről, (c) valamint hogy kulturális háttérismereteket tudjanak meg bibliai személyekről és történetekről.

Kutatás előzte meg minden egyes baba ruhatervét, így az hűen tükrözi a kor viseletét. Ez további beszélgetésnek adhat alapot, amely a gyermekek bibliai ismereteit mélyítheti. Minden baba mellé egy könnyen érthető nyelvezetű történetet adunk, amely az adott karakter életének és legfőbb tevékenységeinek részleteit mutatja be. Ezen kívül a baba által elmondott igék írott szövege is a melléklet részét képezi.

Jézus mellett Mózes, Eszter, Dávid és Mária található még meg a kínálatban.

A babák mérete kb. 30 cm, súlyuk 800 g, és 60 másodpercnyi előre felvett (angol) szöveg elmondására képesek. A ruhájukat kézzel varrták. A gyártó a 4-14 éves korosztálynak szánja a babákat, melyek ára átszámítva mintegy 4000Ft.

Megrendelhető: www.amazon.com, <http://www.messengersoffaith.net/>

A babák piaca vitelének üzleti oldalával foglalkozott a CNN is: http://money.cnn.com/2005/04/12/news/midcaps/jesus_dolls/

Összeállította: Kis Ferenc Balázs

ELLENTÉTES VÉLEMÉNYEK JÉZUSRÓL

(Jn 7,40 kk)

Mióta Jézus a földre jött, vélemények milliói, kötetek tíz- és százazrei, tanulmányok, teológiai művek, apológiák, elméletek, hitvallások, nézetek, cáfolatok, tézisek pro és kontra íródtak és írónak Róla. Mellette és ellene. Vértanúk kihalált haltak hitükért. Mások öltek, mert nem túrték, hogy dicsősége ragyogjon. De 2000 év múltán is ragyog. Krisztus él, nevére milliók hajolnak meg, s hirdetik nevét és tetteit.

Van, aki bölcsnek, nagy tanítónak, meseszerű alaknak, ajándékhozó Jézuskának, a jó örök szimbólumának, egy csodatevőnek, ügyes csalónak, s van, aki Megváltójának vallja Őt. Isten Fiának, Krisztusnak, Messiásnak.

Legelőször maga az Úr teszi fel a kérdést: „Kinek mondják az emberek az Emberfiát?” (Mt 16,13) Tanítványait személyes állásfoglalásra készíteti: „Ti kinek mondotok engem?” – „Te vagy a Krisztus” – feleli egyszerűen az emberi élet legfontosabb dialógusában Péter.

Amikor ezt az összeállítást készítettem, elámultam, mennyiféle mai ellentétes vélemény létezik Krisztusról. Megismerni mások gondolkodását, hitét, akár szkepticizmusát hallatlanul nagy kaland. Állásfoglalásra késztet: én kinek mondom Krisztust? Tetre indít: legyen jó tanítványa, aki határozottan tesz vallást Megváltójáról. Hiszen biztos alapon állva teszem, amit teszek: tiszteletben tartva a másik individuumot nem maradhatok hűtlen a küldetéshez, amelyet Krisztus-követőként kaptam. S legvégül hálára ösztökél, hogy Uramnak vallhatom őt.

MIT GONDOL A JÉZUSBAN NEM HÍVÓ FILOZÓFUS?

ÁGH ATTILA a politikatudomány doktora, egyetemi professzor (BKÁE). 1990-2002 között a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Politikatudományi Tanszékének vezetője és a Demokrácia tanulmányok Magyar Központjának igazgatója.

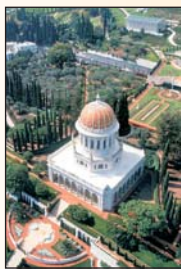
Jézus létezése nem a feltételezett történelmi időben van, hanem az azt követő, két évezredes megjelenésében, euró-

pai vagy világméretű percepciójában. Attól függetlenül, hogy milyen volt a történelmi létezése (és hogy volt-e), szociális konstrukcióként 2000 éven keresztül végigvonul a történelmen. Jelentkezik mint szabályozó erő, morális elv és nem utolsó sorban a kultúrtörténet egyik fontos mozzanata; a kultúrtörténetben Jézus az egyik nagy szimbolikus alak. Számomra olyan szekuláris személyiség, aki teljesen független a vallástól, hiszen hozzá fordulva pozitív társadalmi és erkölcsi tartalmak fejthetők ki még akkor is, ha az ember vallásos hittel nem rendelkezik, vagy ha bármi-

lyen kétségei vannak a történelmi tényekkel szemben. A nem hívő ember számára teljesen mellékes probléma, hogy a történelmi személy létezett-e, és hogy miként zajlottak le az evangéliumban rögzített események. Az alapvető kérdés, hogy társadalmi tényként és rendezői elvként létezett, és hogy milyen hatása volt. Nem megválaszolható kérdés, hogy milyen volt maga az eredeti történelmi személy és létezett-e – bár nagy valószínűséggel igen –, körülötte kristályosodott ki a máig ható társadalmi üzenet.

Találkozásaim a jézusi hagyománnyal: érdekes társadalmi és művészeti élményként élem meg a nyugat-európai és a bizánci Krisztus-képek megjelenítését és eltérését. A másik inkább karácsonyi, mint Jézushoz kapcsolódó: néhány hetet töltöttem a '80-as évek elején Trivandrumban (India), ahol máig létezik egy őskeresztyén közösség. Emlékezetes élményem, ahogy végigjártam a templomokat, megnéztem az ünnepeiket, kulturális revelációként hatott rám, ahogy Szent Tamás utódai korunkban ünneplik a karácsonyt.

KI JÉZUS A BAHÁIZMUS SZERINT?

Világszerte több mint 5 millióan vannak a legfiatalabb független világvallás követői (1863-ban alapították). A Bahá'í Világközpont Izraelben, Haifa és Akkó térségében van. Az 1988-as Britannica Évkönyv jelzi, hogy bár a bahaizmus csupán ötmillió tagot számlál, ez a hit a keresztyénség után földrajzi értelemben a *második legelterjedtebb vallás a Földön*. A világ 250 országában és függőségi területén van jelen. Több mint 2100 törzset, etnikai és faji csoportot foglal magában, a világ több mint 100.000 helységében. Nézetük szerint a nagy vallások, mint a zsidóság és a keresztyénség is, ugyanattól az Istentől származnak, és alapítóik is ugyanolyan ranggal rendelkeznek.

Hogyan nyilvánítja ki Isten magát az emberiségnek?

A történelem során isteni Hírnökök láncolatán keresztül nyilvánítja ki magát Isten. A Hírnökökön keresztül közvetített kinyilatkoztatások megújítják az ember kapcsolatát Istennel, és az emberiség fejlődésének meghatározó mozgatóerőivé válnak. A Hírnökök: Ábrahám, Krisna, Zoroaster, Mózes, Buddha, **Krisztus**, Mohamed, a Báb – és a jelenkorra Bahá'u'lláh. Az őket megelőző Tanítók neve már feledésbe merült. Az ember Isten általi nevelése állandóan folytatódni fog, újabb Hírnökök eljövetelével. A bahaizmus követői tisztelettel fordulnak Ábrahám, Mózes és Jézus felé. Az említett Hírnökök, köztük Jézus, egymás tanításaira építve nevelik az emberiséget.

MIT HISZNEK, GONDOLNAK A MUSZLIMOK JÉZUSRÓL?

BOLEK ZOLTÁN, a Magyar Iszlám Közösség elnöke:

A muszlimok igen magasra értékelik Jézust s az ő kiváló anyját, Máriát. A Korán elmondja, hogy Jézus csodálatos születés gyümölcse, apa nélkül fogant. Jézus példázata olyan Allahnál, mint Ádámé. Porból teremtette őt, majd így szólt: „Légy! És lett.” (Korán III. 59) Mint próféta, sok csoda adatott meg neki, mint pl. nem sokkal születése után beszélt anyja érényessége védelmében. Allah egyéb kegyei révén meggyógyította a vakokat és a betegeket, életre keltette a halottakat, agyagból galambot alkotott, ám legfontosabb számára a küldetés volt, amit hordozott. Ezek a

csodák Allah adományaként jöhettek létre, hogy a próféta megbizonyosodjon. A Korán tanítása szerint Jézust nem feszítették meg a kereszten, hanem felemeltetett az Égbe (Korán Mária szúra). Isten a jobbára emelte őt. A muszlimok az élő Jézust hiszik, két elképzelés van róla, az egyik szerint meghalt és feltámadt, de nem a kereszten, mint a keresztyének hiszik, hanem természetes módon, mert Isten Igazságos, tehát senkit sem ölhet meg más bűneiért! Jézus tiszta volt, tiszta életet is élt! E verzió szerint Isten sötétséget borított a Földre (a Bibliában is van róla szó), s a sötétség leple alatt a keresztfán kicserélte Jézust hozzá hasonló emberhez, miközben őt magához emelte a Mennyekbe. A másik elképzelés szerint élve emelte Őt (béke legyen Vele) fel Isten magához, azaz most is él, de feltámadás

nélkül. A Végítélet kezdetét, az Isteni Elszámoltatás kezdetét jelzi az, hogy Jézus visszatér a Földre, legyőzi Góg és Magóg népét és az Antikrisztust! Győzelme után az egész Földkerekség felveszi az Iszlámot, s 30 évig a Szeretet és az Igazságosság fogja a Földet uralni, Jézus földi uralma alatt. Ezután lesz a Világvége, a Feltámadás és az azt követő Utolsó Ítélet.

Kisszótár:

Isza: Jézus, az iszlám egyik kiemelkedő prófétája. A muszlimok hite szerint Mária, Jézus anyja, érintetlen és istenfélő nő volt, s

Isten csodálatos módon teremtette Jézust Mária méhében. A születése után Jézus megkezdte küldetését, amely jel volt az emberiség számára. Isten prófétájaként az embereket a jóságra és az Isten kizárólagos imádatára hívta. A muszlimok nem hisznek abban, hogy Jézust keresztre feszítették. Hitük szerint Isten megmentette Jézust ettől a végtől, s a Mennybe emelte. (Ld. még: www.iszlamegyhaz.net)

KICSODA JÉZUS A ZSIDÓK SZERINT?

VERŐ TAMÁS rabbi:

Jézus személyének legkorábbi forrásai valószínűleg a talmudi történetek, amiket azonban – hitvitázó jellegük miatt – erős kritikával kell kezelnünk.

Érdekes áttekinteni, hogy Jézus milyen neveit találjuk meg a Talmudban?

Ben Sztádá

Sztádá, a hűtlen fia. A név maga is bélyeg, amivel a hűtlen édesanyját és a mámszer gyermekét akarták egyszerre lejáratni. A Talmud szerint ben Sztádá Egyiptomban tanult varázslást űzött, és onnan eljőve a testében lévő bevágásokba rejtette el a varázsláshoz szükséges dolgokat.

Ben Pandera

Valószínűleg a görög „partheos” (szűz) szóból származik, amivel a szűztől való fogantatás mondájára akartak utalni, szintén gúnyosan.

Jesu

Eredete a szentírási Jehosua rövidített kiejtett formája. A Talmud talán legismertebb részében fordul elő, amely Elisa és Géházi, ill. Józsuá ben Peráchjá és Jesu történetét meséli el: egyiptomi száműzetésükből hazafelé tartva hogyan taszítja el a mester a tanítványát magától, aki csalódottságában vallást vált. A Jesu nevet ott is megtaláljuk, ahol kivégzéséről, ill. tanítványairól beszél a Talmud.

A kortársak közül rabbi Eliézer volt, akit a Talmud többször hoz összefüggésbe Jézussal: leírja rabbi Eliézer és Szachniabeli Jákób találkozását, aki a názáreti Jézus tanítványának mondta magát.

Bileám

A zsidó hagyomány szerint egyes emberek életüket tették fel arra, hogy a zsidó népet elpusztítsák. A Tóra legekleatásabb példája Bileám. Bileám mint személy kétféle szereppel bír:

szentírásbeli bizonyosság arra, hogy a világ népei is kaptak prófétát és kinyilatkoztatást, azaz felelősségre vonhatóak Isten és ember előtt; ill. Bileám mint nem zsidó próféta, aki a próféciát kapzsíságból meggyalázza, elveszíti prófétai hivatását. (Utalás Jézusra?)

A tórai Bileámot, akit héber katonák öltek meg, a későbbi kommentátorok Jézussal azonosítják.

Is ploni

Jelentése: az aki, az a bizonyos ember. Rabbi Simon ben Ázáj egy házasságtörő nő gyermekét nevezi így, utalva talán Jézusra. A „törvénytelen gyermek” vagy a „házasságtörő nő gyermeke” kifejezés visszatérő motívum a Talmudban, amely a szeplőtlen fogantatás elvét nem fogadja el.

A filozófus

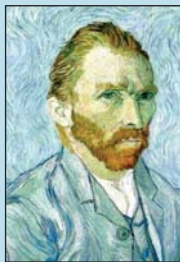
A Talmud Rabban Gamliel és sógora, rabbi Eliézer beszélgetését idézi, akik elmennek egy filozófushoz, aki az evangéliumra – Avon-Gilajon-ra (szó szerint: bűnös irat) – hivatkozik, és idézi a Máté 5,17 klasszikus mondatát (vagy Máté az övét?), miszerint „ő” betölteni jött a törvényt.

Összefoglalásként:

Hogy miképpen ítéli meg Jézus személyét és szerepét a Talmud, illetve a korabeli források, mindig nagy vitát indukált. A fentebb említett nevek elemzéséből összeállítható egy kép arról, hogyan ábrázolták a zsidók Jézust élete után négyszáz esztendővel, igen erős kritika alá vetve személyét és működését. A Talmud utáni zsidó irodalom még nagyobb kritikával szemlélte azt, akinek nevében a zsidóság ellen egyre több támadást intéztek. Érthető tehát az, ahogyan a Talmud bölcsői, majd a kanonizáló rabbigeneráció és a korai, illetve kései kommentátorok viszonyulnak ehhez az igen kényes témához.

■ Kóhádi Dorottya

ÉS ŐK MIT GONDOLTAK JÉZUSRÓL?

Vincent van Gogh (1853-1890) holland festőművész

„Krisztus az egyetlen az összes filozófus, mágus stb. között, aki alapvető bizonyosságként megerősítette az örök életet, az idő végtelenségét, a halál semmiségét, a lelki nyugalom és az önfeláldozó szeretet szükségességét és jogosságát az életben. Nyugodtan, fesztelenül élt, mint művész, nagyobb volt minden művésznél, nem kellett neki márvány, agyag és festék, eleven hússal dolgozott. Ez a hallatlan – modern, ideges, elbutult agyunkkal aligha felfogható – művész nem alkotott sem szobrokat, sem festményeket, sem könyveket... Élő, halhatatlan embereket alkotott. Ez komoly dolog, főleg azért, mert ez az igazság.” (Van Gogh levele Theo öccséhez)

Egyik levelében bevallja öccsének: egész életében Krisztust szerette volna megfesteni, de nem volt hozzá mersze. (Csak Rembrandt rézkarcát, a Lázár feltámasztását „írta át” a maga nyelvére.) Inkább bakancsokat festett, napraforgókat, vonagló búzamezőket, ciprusokat, íriszeket, levágott füllő önarcképeket. Krisztus helyett a vajúdo teremtményeket, akik sóhajtozva várják őt...

Pilinszky János (1921-1981) költő

„Az Evangéliumban Jézus újra és újra az »egységről« beszél, az egységről, ami- ben szívünk meg-

nyugodhat, megértésünk kinyújtózhat, és éhségünk jóllakhat végre... Hozzá viszonyítva minden más egység valamelyest szűkösebb, akár madárnak a kalitka. A jézusi egység alapvetően szabad; találkozás az abszolút intelligenciával, ellenállhatatlan szeretettel.” (Pilinszky János: Levél az „egységről”)

Szokás őt a József Attila-i líra folytatójának is mondani. De a szárszói halottnak a semmivel farkasszemet néző költészetét csak egyféleképpen lehet folytatni: a „jézusi egység”-ben. József Attila számára a csillagok az üres úr börtönrácsai. Pilinszky is tud a kalitkáról, de számára a kalitka ajtajának megnyílása nem a lehullás, hanem a találkozás eseménye.

Pilinszky mindvégig saját traumaként hordozta a koncentrációs táborok univerzumát. Innen nézve jelentős, amit már elmenőben üzen: „eljuthatunk a derűg.” Egyetlen út adatott ehhez: a „jézusi egység” útja.

Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij (1821-1881) orosz író

„Tapogatózva járunk itt a földön, s ha nem volna előttünk

Krisztus drága képe, elveszettek, teljesen tévúton járók lennénk, mint a vízözön előtti emberiség.”

„Íme, ez az egészen egyszerű Hiszek-egy: Hiszek abban, hogy nincs szebb, mélységesebb, rokonszenvesebb, ésszerűbb, férfiasabb és tökéletesebb, mint Krisztus.”

38 éves, amikor visszatérhet a társadalomba.

Részt vesz a cár elleni sikertelen merénylet előkészítésében, halálos ítéletét a kivégzés előtt változtatják szibériai száműzésre. Megjárja a „holtak házát”, a szenvedéssel szembe-sülve őt is megkísérti az ateizmus. De amíg fiatalabb kortársa, Nietzsche az „emberfeletti ember” titáni programját hirdeti meg, Dosztojevszkij lefelé tekint: a „tapogatózva járók” világára. A részvét vezet el Krisztushoz.

Simone Weil (1903-1943)

francia filozófus

„A betegeket gyógyító és halottakat föltámasztó Krisztus cselekedetei kül-

detésének alázatos, emberi és szinte alsóbbrendű részét teszik ki. Az emberfeletti benne a véres veríték, az elégtelen vágy, hogy barátai mellett vigasztalást találjon, a megkíméltetésért való könyörgés és az az érzése, hogy elhagyta Isten.

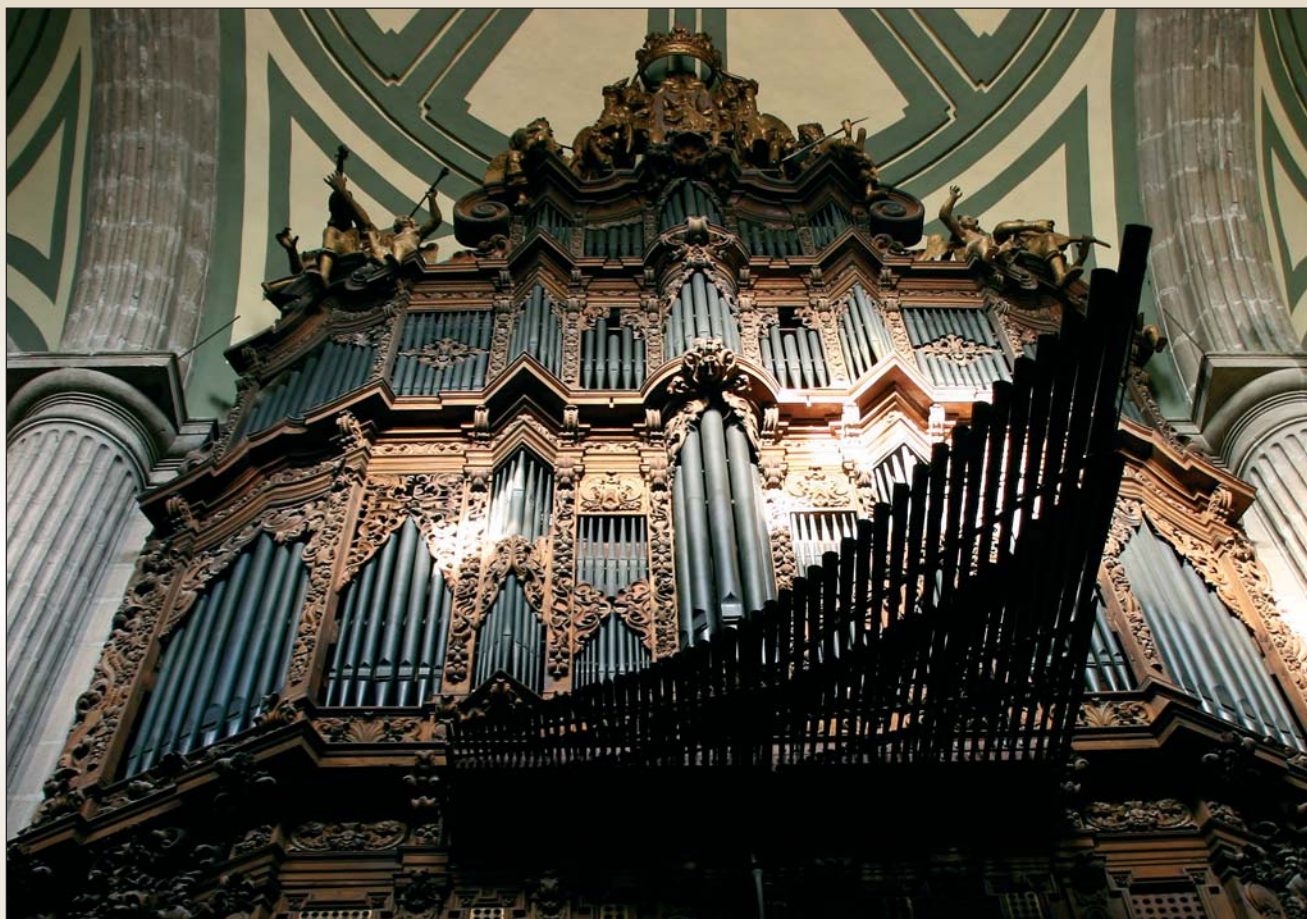
»Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?« Ez a legfőbb bizonyítéka annak, hogy a kereszténység isteni eredetű.”

Az ember teremtményként a hatalom irányába tapogatózik, amikor az istenire gondol. Simone Weil ezért látja az evangéliumot nem evilági eredetűnek: Krisztus egészen emberi megnyilvánulásai nem illenek bele az isteniről alkotott általános képbe. A csodák igen, de a passiótörténet Jézusának vergődése vagy akár a Feltámasztott alakját övező könnyű derű és játékoság túl van az emberi képzelőerőn – valóban az „istenireletről” tanúskodik.

■ Kovács Imre

JÉZUS KRISZTUS HATÁSA ...

... A ZENÉRE

Jézus Krisztus központi helyet foglal el emberi és művészi létezésemben.

Kegyelmi ajándékának érzem, hogy kételkedés nélküli hitben telt el eddigi életem. Bach zenéje a lutheri teológiát prédikációs dramaturgiával ötvözi muzsikájában.

Luthert tanításai mellett kitűnő korál-komponistának is tartom. Jézus neve a zeneszerzők műveiben szinte mindig szép dallamívben, az áhítat elnémító nyugalmban és harmonikus köntösben jelenik meg. Különösen a Benedictus-tételekben, e lehető legnemesebb zeneiségben az örökkévalóság fényében ragyog fel: „áldott legyen, aki az Úr nevében jő”. Magam is a *Missa Pannonica* című hat-nyolcszólamú misében a meg-

rendült áhítat hangjait kerestem a Megváltó előtti leborulás alázatában...

Hosszú ideje keresem zenébe öntésének lehetőségét Pál apostol Filippibelieknek írt levele 2. fejezetének 10. versétől kezdődő sorainak megénekelhetőségére, ami Jézus-megközelítésünk legszebb és legigazabb mélységét jelenti számomra: „...*hogya Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieieké, földieké és föld alatt valóké. És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére...*” Ahogy fogy életem hátralévő ideje, legtöbb örömöm a szakrális művek írásában van!

■ Szokolay Sándor

Zeneszerző: Kossuth-, Erkel-, Bartók-Pásztori-,

Kodály- és Magyar Örökség-díjjal kitüntetett, Kiváló Művész.

... AZ IRODALOMRA

Szeretjük költőink istenes verseit: gyakran idézzük Adyt, Pilinszkyt, Sík Sándort, Reményiket. El-elgondolkodunk Tolsztoj és Dosztojevskij krisztocentrikus gondolatait olvasva. Ők morzsák. Ha nagyok is, egy széthulló időszak olyan figurái, akik meg akarták állítani a pusztuló emberi spiritualitás végbomlását.

Néha azonban érdemes visszapillantani az időben, hogy tanuljunk a régiektől. Azoktól, akiknek Jézus élmény volt. Azoktól, akikre ugyan a felvilágosodás a sötét középkori billogot nyomta, bár világosságuk korunkig fénylik.

Európai irodalomfelfogásunk három nagy műnembe sorolja az irodalmi alkotásokat: ezek a líra, a dráma, az epika. S noha az antik pogány hagyomány hatása megkérdőjelezhetetlen, mégis érdemes a Krisztus utáni időszak irodalmára egy pillantást vetnünk.

A líra, avagy a költészet. Ambrosius Krisztus-himnuszaival elkezdődött valami, s ez évszázadokig eltartott. Az ambrosziánus költészetéről azt tanuljuk, hogy behozza például a rímeket az irodalomba, de figyelünk-e a tartalmi örökségre? A Jézus-központúságra?

Az epika a második, és ugyanúgy Jézussal indul, mint a költészet. A középkor európai irodalma a mártíraktákkal, azaz a keresztyén voltok miatt vértanúságot szenvedők viszontagságainak elbeszélésével kezdődik. A folytatás hasonló: Augustinus *Vallomások* című műfajteremtő munkája megtérése köré szerveződik, Jézus életformáló jelenlétének ismerete nélkül értelmetlen.

A dráma időben a legutolsó. A rómaiak bukását követően fél évezredre eltűnt, s mintha antik dráma nem is létezett volna, valami hatalmas, szent amnézia után Jézussal éledt újra. Ma is tanulhatnánk elődeinktől, akik számára nem fért be Jézus a templomba. Ugyanis kinötte azt! Az emberek olyannyira vágytak Jézus titkának átélésére, hogy tevőlegesen is részt akartak vállalni belőle, el akarták játszani! Az első dramatizált előadások tehát Jézus életének részleteit (betlehemezés, passió) jelenítették meg, a vele való azonosulási vágy öltött testet az önkifejezés ezen formájában. És ma? Ma mit akarunk eljátszani? Kit akarunk utánozni? Milyen katarziszra várunk?

Tanuljunk ma is a régiektől! Egy olyan Jézusról, aki nem pusztán ornamentals elem, dekoráció, akit keresni kell a káosz-

ban. Tanuljunk teljes, egész Jézus-arcot, kételyeken túli bizonyosságot, őszinte éneket, önfeltáró vallomást, önfeláldozó életet...

„Jöjj, népek Megváltója!

Így kér a föld lakója!

Jöjj, lelkünk drága fénye,

Szívünk édes reménye!”

(Ambrosius, Evangélikus énekeskönyv 131.)

■ *Fehér Charlotte*

Magyar-hittan szakos tanár a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban, a Híd magazin korrektora

Erről kérdez kedves főszerkesztőnk. Jézusosan visszakérdezek: Létezhet-e irodalom Jézus nélkül?

Általa lesz ugyanis minden mű kultuszá, vagyis kultúrává, ha kimondják benne a nevet, ha nem. A művészet ugyanis abban különbözik a látszatától, hogy ez utóbbi

vízszintes. Terjeng, terjeng, ha szöveg, maszatolódik ugyanazzal a pár motívummal életműveken át, ha festmény, harsog bár kürtje szakadtából, ha zene, mégis csak annyi. Egyre annyi, s nem több.

Ahol viszont az Úr megjelenik – rangrejtve bár –, ott a mű szerkezete fölhogad, a magasba szökik, s keresztté válik.

A kánai menyegzőben megy a lagzikban szokásos mulatozás. Úgy és ahogy volt és lesz sokfelé évezredekken át. Vízszintesen, bár a nászban benne rejlik az emelkedés, a függőleges tengely, hiszen a két fél benne Eggyé lesz, egybekel – tanít nyelvésdésanyánk.

Amikor Szűz Mária megszólal: Elfogyott a boruk, akkor kezdődik a dráma. Milyen bor fogyott el? Az, ami el szokott fogyni, a vízszintes, a vedelni való. De más is történt: véget ért az Ószövetség ideje, megjelent Krisztus, az új teremtő, aki új bort, új, örök életet alkot. Vízből persze, ahogy a Teremtéskor is történt, aztán meg önmagából, tulajdon véreből... A násznép persze nem veszi észre, a násznagy mint valami vigjátéki buffo dohog, mert túl sokat nyakalt a régeből, s nem érzi az új ital pompás ízét.

Aki ezt nem ízleli a szívével, az csak posztmodern szöveget fabrikál: szót szóba ölt, mondatot mondatba – az örök élet reményét szövi semmivé.

■ *Csakó Gábor*

... A KÉPZŐMŰVÉSZETRE

Jézus Krisztus személyének szimbolikus vagy realista ábrázolása, valamint életének és tanításának a képzőművészet eszközeivel való megjelenítése minden korban és minden műfajban tulajdonképpen vizuális prédikáció. Lehet ezt Biblia pauperumnak (szegények Bibliájának) nevezni, akár mozaikokról, fatáblanyomatos könyvekről, miniatúrákról, falfestményekről, üvegablakokról, szárnyas oltárokról vagy táblaképekről van szó.

A leggyakrabban Jézus szenvedését (a Passiót), ill. áldozati keresztalálát ábrázolták. Az egyik legrámaibb erejű kép Matthias Grünewald isenheimi szárnyas oltárának első nézete, a keresztrefeszítés. Az életnagyságnál nagyobb, egyetlen kereszt szinte szétveti a kereteket, s alulnézetisége miatt fölének magasodik, ránk nehezedik. A széttárt karú test a pestiskereszt Y formáját veszi fel. Nem fordíthatjuk el a tekintetünket róla, arra kényszerít, hogy ránézzünk: „*néznek majd arra, akit általszegeztek*” (Jn 19,37). A szenvedést a festő oly iszonyatosan ábrázolja, ahogy azt Ézsaiás írta: „*eliszonyodtak tőle sokan, oly rút, nem emberi volt ábrázata*” (Ézs 52,14). Ez volt az első realista Krisztus-ábrázolás.

Keresztelő János szuggesztíven irányítja tekintetünket Jézusra, hogy megrettenjünk bűneink csúfságától, amelyet Jézus a maga testében vitt föl a fára, hisz „*bűnné lett érettünk*”. Lábánál a bárány jelképesen mint „*Istennek báránya*” vérént ontja a „*szabadulásért való pohárba*” (Zsolt 116,13). A sötét háttérből drámaian világít Jézus teste, a halál könnyörtelen-

ségét, az emberi szenvedés elkerülhetetlenségét, a bűn büntetését tárva elénk.

Keresztelő János, aki csak szimbolikusan van jelen a keresztrefeszítésnél, tudatában van emberi kicsinységének, amint azt a mögötte olvasható felirat is hirdeti: „*Néki növekednie kell, nekem pedig kisebbednem.*”

A második nézet jobb szárnya a reményt adó feltámadást ábrázolja, Jézus eszményi szépségű testét, mögötte a felkelő naphoz hasonló, szivárvány ragyogású dicsfényvel, ahogy elhagyja a materiális világot, az Atya szeretetének meleg színekkel ábrázolt transzcendentális világába emelkedve. Ez a biztatás a megnyomorított lelkű, felsebzett életű emberiség számára.

Szobrokat eleinte a mózesi törvény értelmében nem vittek a templombelsőbe. De a középkori templombejáratok fölötti orommezők domborművei szinte mindig az utolsó ítéletet ábrázolva figyelmeztették az embereket életvitelük megfontolására.

Az oltárok antependiumai (előlapjai) is festményekkel, domborművekkel és textilekkel voltak és vannak díszítve. Ezek ígét hirdetnek: a középkorban talán az olvasni nem tudóknak, mai audiovizuális korunkban pedig talán a Bibliát nem ismerő vagy azt olvasni nem akaró embereknek.

A jó műalkotás mindig független az alkotótól, annak életmódjától vagy hitétől, csak az üzenet a fontos, amit hordoz számunkra.

■ Tóthné Gaál Zsuzsa

Textilművészs, művészettörténet és rajztanár

... A POLITIKÁRA

Jézus születése azonnal érzékenyen érintette a politikai hatalmat. Megrettent egy lehetséges születő Messiástól, karizmatikus vetélytárstól, és ez hazugságra, véres tettekre gerjesztette. Később Jézus keresztre feszítése is politikai játszmák között zajlott le.

Ma hogyan hat a politikára Jézus? Sehogy! – válaszolta a fiam. Nyers és látszólag igaz válasz a felszínen. Hiszen szinte csak negatív jelzők tapadnak a mai politikai szférához. Mégis, ahogy Krisztus „átvértzi a történelem szövetét”, ott van a politikában, hatalmi játszmákban, érdekekben, harcokban és más jelenségekben kézzel foghatóan és megfoghatatlanul.

Jézus hatása a politika világára több formában érvényesül. Az egyházak léte, a hívő emberek erős (!) kisebbsége nem megkezdhető társadalmi erő. Nagy lehetőségekkel rendelkezik ez a másként gondolkodó kisebbség. A politika kénytelen nagy figyelmet fordítani a keresztyén társadalomra, ezzel Krisztusra.

A politikai szférán belül vannak hívő keresztyén politikusok. Bibliai értékrendben élő emberek, akiket keresztyén Krisztus

jelen van a politikai szférában akár színből, akár szívből. A lényeg e mögött van. A politika világa kifejezője, s egyben torz tükrö a társadalom jellemzőinek. Krisztus uralma nem nyilvánvaló a mostani, bűn alatt lévő világban, de a kegyelem működése ott van a társadalom finom szövetében, és láthatatlanul hat a politikára is.

Jézus nem a hatalom szokásos eszközeivel hatott a politika világára, a társadalomra. Az ő hatását erősítjük, ha az evangélium üzenetét hordozó közösségek megnyílnak, alakítják környezetüket, megpróbálják formálni a nyilvánosságot, hiteles válaszokat adnak aktuális kérdésekre.

Az Ige a Szentlélek által hat önmagában is. A keresztyén közösségek, mint az evangéliummal élők a ránk helyezett mérték szerint befolyásolhatjuk a Krisztusi kegyelem hatását a társadalomra, a politika világára. Tegyük!

■ *Serafin József*

Köztisztviselő, főosztályvezető-helyettes a Szociális és Munkaügyi Minisztériumban, óraadó a Baptista Teológiai Akadémián

... A TÖRTÉNELEMRE

Jézus Krisztus a történelemben közvetlenül és közvetve is látható. Közvetlenül ott van a teremtési rendben, hiszen a hitetlen ember nem tud „új világot” teremteni, hacsak nem alkalmazkodik bölcsen a „rég” követelményeihez. Közvetve pedig rajtunk embereken keresz-

tül van jelen Jézus a történelemben: az Atya Isten mindenkit egy-egy potenciális (lét)üzenettel küld el, melyhez az evangéliumot adja az Ő és önmagunk megismerésére. Nemcsak a bűn zsoldjában álló emberek alakítják a világot, a történelmet, hanem a Jézus Krisztust követők is, akiket a

Biblia úgy nevez, mint annak „sói” (Mt 5,13). S ahogyan új világot sem tud teremteni a hitetlenség, úgy a vérgőzös sok kísérlet ellenére „új ember” sem tud születni, a Jézus Krisztus jegyében történő újjászületések viszont – kinek-kinek a maga helyén – a helyi és az egyetemes történelem irányát is befolyásolják. Napjainkban sajnos a gyarló ember ezt is el tudja torzítani (ld. fundamentalizmus!).

■ *Tökécskzi László*

Történész, az ELTE docense, a Dunamelléki Református Egyházkerület világi főjegyzője

AMIKOR JÉZUS EGY RENDŐRREL TALÁLKOZIK

Te szegény, meggyötört alkoholista...

Sorkatonaként jelentkeztem rendőrnek, mert így előbb leszerelhettem. Amikor megkaptam a rendőrigazolványt, régi barátaim kiközösítettek. Édesanyám többé nem a nevemen említett, ha rólam beszélt, hanem a rendőr fia lettem. Az egyenruha felhúzásával megszabadultam a katonatársaimtól, a barátaimtól, a családomtól, a nevemtől. Egy rendőrt általában azért hívnak valahová, mert valami baj történt. Minden egyes negatív cselekményből valami lerakódik lelkében, gyanakvó lesz, nem bízik senkiben. De legalább úgy érzi, ő az igazság bajnoka.

Vittem egyszer Baracsára egy csórót, aki az aluljáróban árult néhány ruhadarabot, hogy legyen mit ennie, ugyanakkor annak, aki egy gyárat lopott el, semmi bántódása nem eshetett. Ha az igazságban idővel már nem is hisztem, azt hangoztattam, hogy a törvényben hiszek. Aztán jöttek olyan esetek, melyek a törvényben való hitemet is megrendítették. Ami egyik pillanatban még bűn volt, a következőben nem

számított törvénytértésnek.

Valamiben mégis hinni kell. Keresni kezdtem, kivel tehetek jól. Így kényszerítettem hálára az állampolgárokat, hogy megköszönjék humánus viselkedésemet. Sokat olvastam arról, hogy az ember alapvetően jó, hatalmas erkölcsi erővel rendelkezik, de rá kellett jönnöm, hogy a világon semmi sem lehet olyan gonosz, mint az ember. A negatív hatások ellen az ember páncélt növeszt a szíve köré, de ezzel egyúttal a jó dolgoktól is elhatárolódik.

Az iskolában azt tanították, hogy Istent az ősember találta ki, mert félt. Jézus valami homályos, meseszerű legenda volt számomra. Semmit sem vártam Istentől, nem gondoltam, hogy bármire is megoldást nyújthat.

Egyre többet és többet ittam. Idővel meg akartam szabadulni az italtól, mert legbelül éreztem, hogy ez nem jó. Egy éjszaka, amikor felébredtem, kimentem a lakásból, lefeküdtem az udvaron a betonra, és patazkodtak a könynyeim. Nem tudom, miért sírtam, talán sajnáltam azt az embert, aki valaha voltam.

Egy ismerősöm többször hívott, hogy menjek vele templomba. Minek men-

tem volna, hisz a mese nem érdekel. Ám ez után a hétvége után úgy fel voltam kavarodva, hogy magam sem tudom, miért, de elmentem. Bejött a pap, és azt mondta: „te szegény meggyötört alkoholista...” És beszélt, beszélt. Rémülten és haraggal bújtam le a hátsó padban, mert azt hittem, az ismerősöm elárult neki, és most kiprédikál engem. Aztán egy idő múlva rájöttem, hogy a pap azt sem tudja, hogy ott vagyok, nem hozzám beszél, ám minden egyes szava szíven talált.

Nem tudtam, mi történt velem, hisz akkor még nem ismertem Istent. Találkoztam egy áldott életű emberrel, aki két hónap múlva Istenhez vezetett, és átadtam az életem Jézus Krisztusnak. Azóta tudom, mi történt. Isten megkegyelmezett nekem. Azon a napon, amikor kint feküdtem az éjszakában a betonon, megszánt. Betöltötte a szívemet, és többé nem kellett az alkohol. Jézus, aki értem ezt megtette, meg-

tette minden rendőrt, minden emberért.

■ Bata Ambrus

A szerző ny. rendőr őrnagy

TAGADÓ MONDATOK JÉZUSRÓL

Gyakran és természetes módon szoktuk megkérdezni: Kicsoda Jézus? Jó és szükséges időről időre szembesülnünk ezzel a kérdéssel. Ezúttal azonban másként kérdezzünk. Szokatlanul és furcsán. Milyen vonásokat *nem* hordozott Jézus földi életében?

JÉZUS NEM VOLT AGRESSZÍV

Nem túlzás, ha azt mondjuk, a végletekig követte és kereste az erőszakmentes megoldásokat. *Tanításában* a Hegyi beszéd jól ismert iránymutatása – add oda a felső ruhátat is; menj el vele két mérföldre; tartsd oda a másik arcodat is – jelzi ezt a mentalitást, *magatartásában* pedig az a mód, ahogyan az elítélését és keresztre feszítését átélte. Az Atyáról tanúskodott, hallgatott, imádkozott. Mindenféle erőszakos megnyilvánulás teljességgel hiányzott a magatartásából. Szoktunk hivatkozni az egyetlen kivételre. Arra az eseményre, amikor kikergette a jeruzsálemi templomból a kultuszi árusokat. Ez nem több a szabályt erősítő, egyetlen kivételnél, és nem használhatjuk saját agresszivitásunk igazolásaképpen.

JÉZUS NEM GONDOLKODOTT STATIKUSAN

Véleménye, állásfoglalása dinamikus volt, sőt változhatott is. Ez azért történt így, mert igazi párbeszédet folytatott partnereivel. Olyan dialógust, amely során figyelt a másikra, és annak szavai, véleménye formálták az övét. A kánaáni asszony ennek pregnáns példája (Mt 15,21-28). Tévedünk, ha úgy képzeljük el Jézust a beszélgetés során, mint aki

előre ismeri a forgatókönyvet, fejében kész az asszony oktatásának menetrendje, és ennek megfelelően cselekszik. Ez a hidegfejű, számító és a másikat megalázó magatartás igencsak távol állt Jézustól. Ő figyelmesen beszélgetett az asszonnyal. Egy ponton korigálta saját korábbi mondatát, és nemcsak igazat adott beszélgetőpartnerének, hanem elismerte annak nagy hitét. Fafejű beszélgetéseinknek biztos nem Jézus a mintája.

Fotó: Vári Zsolt

JÉZUS ÉRTÉKRENDJÉBEN A SZABÁLYOK NEM ELŐZIK MEG AZ EMBERT

Folyamatosan vitázik azokkal a csoportokkal, akik létrehozták és életben tartják a formális vallási törvényeket. Akik aprólékosan előírják, hogy mit szabad és mit nem. Azokkal van konfliktusa, akik megszabják, mi illik vallásos értelemben. Milyen magatartási nüanszok tettszenek az Istennek. Ha nyitva lenne a fülünk, megszégyenülnénk Jézus szavait hallva a szombatnapról és az emberről. „*Ki az az ember közületek, akinek ha egy juha*

van, és az verembe esik szombaton, nem húzza ki? Az ember pedig mennyivel többet ér a juh-nál! Szabad tehát jót tenni szombaton!” (Mt 12,11-12)

JÉZUS NINCS TÁVOL

Olyan módon sem, hogy Isten trónjáról szemléli az embereket. Mindent lát és mindent megítél. Kormányozza a világot. Mindezen állítások igazak – de valamennyi fontos kiegészítésre szorul. Isten jobbán van – és érettünk esedezik. Mindannyiunkat lát – és nagy szánalommal tekint ránk. Szeretettel és irgalommal kormányozza a világot, és ez adja nekünk az egyetlen esélyt. Igazsága pedig olyan természetű, hogy ráruházza arra, aki benne bízunk. Ha Jézust látni akarjuk, közelre kell tekintenünk. Irgalommal teljes közelségbe.

Jézus nem volt politikai vezér. Sem forradalmár, sem felkelő, sem szabadságharcos. Sok kortársával ellentétben nem lázadt fel a római betolakodók ellen. Szavainak nincs politikai töltete. Királlyá sem engedte tenni magát. Kitért a szorgalmazott politikai állásfoglalás elől (Mt 22,15-22). Végtelen együttérzést tanúsított a szenvedők és elnyomottak iránt. Követőitől magas szintű szolidaritást követelt, de szavai és tettei egyszerűen nem értelmezhetők a politika nyelvén és összefüggésében.

Tagadó mondatok Jézusról. Számomra pozitív szavak. A Krisztus-arc vonzó és követendő vonásai.

■ *Szabóné Mátra*
Marianna

ELKÉPESZTŐ VONZÁSBAN

DR. FALUS ANDRÁS immunológus, egyetemi tanár, a Semmelweis Egyetem Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézetének igazgatója, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. Számos szakmai elismerés, tudományos díj tulajdonosa. Vezetőségi tagja több hazai és nemzetközi társaságnak, ill. szerkesztőségi tagja tudományos folyóiratoknak itthon és külföldön. Szakterülete a molekuláris genetika, az immunológia. A genomkutatás hazai szaktekintélyét hitéről és munkájáról kérdeztük.

A HITRŐL

Hatott-e Jézus az orvostudományra?

A hit és a tudomány az én életemben összetartozó, mégis két teljesen külön kezelendő témát jelent. Nem lehet összevetni a kettőt. A hit számomra a miért, a tudomány pedig a hogyan kérdésre ad választ. Nem tudok ezért válaszolni a fenti kérdésre.

Jézus Krisztus nekem, aki messzről érkeztem a hitbe, a megváltást jelenti; a személyes megszólítottságot; azt, hogy nem vagyok egyedül. A munkámat igyekszem azzal a lelkülettel, alázattal, hálával végezni, hogy mindent, amim van, úgy kaptam. Olyan ajándék ez, amit – a magam nagyon szerény emberi lehetőségein belül – szétosztásra, gazdagításra, kiteljesítésre kaptam.

Említette, hogy messzről érkezett a hithez. Hogyan találkozott Krisztussal?

Zsidó családból származom, és az őseim még nagyon megszenvedték ezt az oda tartozást. Szüleim már áttértek a kereszténységre, s engem születésem után megkereszteltek. Számomra azonban a katolikus hit egy érdekes játékot jelentett csupán, s bevallom, nem tartott sokáig.

Megtérésem felnőtt korban történt –

hála Istennek, feleségemmel együtt, aki kicsit más háttérrel, de hasonlóan vallástalan családból érkezett. Boldog házasságban élünk, három gyermekünk született, akik ma már felnőttek. Az egyik lányomnak egy fiatalember kezdett el udvarolni, aki elvitte őt a Törökó téri református gyülekezetbe. Nagyon jól érezte ott magát, és elhívta a hűgát is. A feleségemmel aztán kíváncsiak lettünk, mi is van ott a jó társaságon kívül, ami miatt ez a két gyermek olyan fénylő arccal érkezik mindig haza. Elmentünk hát, felültünk a karzatra, és meghallgattuk a beszédet. Cseri Kálmán volt az igehirdető. Egy olyan elképesztő vonzásba kerülünk ott, aminek hatására elkezdtünk mi is a közösségbe járni, és ez vezetett el a megtérésünkhöz.

Ez számomra – talán banális hangzik, de – egy második születést jelentett. Nagyon hálás vagyok, hogy ezt megkaphattam családommal együtt – közben ugyanis a fiunk is csatlakozott hozzánk, s hamarosan mindhárom gyermekünk megkeresztelkedett.

Úgy beszél a megtérése óta eltelt időről, hogy ekkor teljesedett ki igazán az élete; pedig Ön elismert tudós volt már.

Nem gondolom, hogy ez elég. Korábban

„A hit számomra a miért, a tudomány pedig a hogyan kérdésre ad választ.”

hosszú éveig az egyesült államokbeli Bostonban dolgoztunk a feleségemmel, gyermekeink is velünk voltak. Ez egy igazán sikeres ösztöndíj volt, amikor olyan munkát kezdettem el az immunológiában, a genomkutatásban, ami nagyon korszerű volt, amit haza tudtunk hozni, és itthon nagyon vártak bennünket... Mégis volt bennem hiányérzet.

Szép családi élet, szerelmi házasság, három gyönyörű gyermek, szakmai perspektíva, jó munkahely, és mégis megjelent szinte kézzelfoghatóan valami hiány.

Az elismerés nagyon jó dolog. Nem akarom eljátszani az álszerényt, valóban örülök ennek. De az embernek tudnia kell, hogy a tehetséget, az eredményeket is úgy kapja. Rengeteg ember van, aki iszonyú sokat dolgozik, és nem ér el semmi figyelemre méltót. Én kivételzettnék érzem magam. Úgy gondolom, az Úristen kijelölte az utat, és rengeteg sikerélményt adott a kihívásokkal, kudarcokkal együtt persze.

A hívő ember élete személyes Istenkapcsolat. Ez nagyon hiányzott. A legnagyobb tudományos elismerés sem pótol semmit ebből. Az ember villamosvezetőként, újságíróként, pékként vagy éppen színészként végzi a munkáját. Nekem a kutatás a feladatom, tehát ebben megyek előre. Az igazán lényeges dolgok azonban a belső béke szintjén zajlanak, és ez elképzelhetetlen számomra hit nélkül.

A TUDOMÁNYRÓL

Génjeink sok mindent meghatároznak. A genetika szakértőjeként mennyire tartja megalapozottnak azt a feltételezést, hogy eleve kódolva van a sorsunk?

Négy évvel ezelőtt a Mindentudás Egyetemén tartottam egy előadást *Génjeink: sors vagy valószínűség?* címmel. Ak-

kor a végén azt a választ adtam, hogy valószínűség. Most inkább azt mondanám, hogy valószínű sors. Ma már tudjuk, hogy nem a gének a legfontosabb öröklési elemek. Egész genetikai állományunknak az 1,3%-a csak a gén, a többi 98,7%, génen kívüli elem talán még fontosabb. Ez az utóbbi két év hihetetlen nagy genetikai robbanása.

A genetikai állományunk rengeteg mindent meghatároz – azt is, ami például csak környezeti hatásra nyilvánul meg.

Az az emberi nagyképcsőség, amikor azt hisszük, mindent értünk, egyszerűen nevetséges! Tudniillik az élet olyan komplexitását teremtette meg az Úristen, aminek az elejét kezdjük még csak érteni. Egy képpel élve, az írásbeliség kezdődött csupán el a biológiában. Most ismerkedünk a betűkkel, de hol vagyunk még a mondatoktól vagy az egésznek a tartalmától!

Egyrészt igen, a génjeink, a genomunk határozza meg, mi lesz velünk, mi a sorsunk, hogyan reagálunk bizonyos dolgokra; de hogy ez hogyan történik, arról ma még keveset tudunk.

Fantasztikus filmek gyakran azt sugallják, hogy nagyon veszélyes lehet egy-egy tudományos felismerés. Tudósként mi a véleménye erről?

A tudománynak nincs ideológiája. A média nyilvánvalóan szereti a szenzációt, hiszen el kell adnia a terméket. A gond ott kezdődik, amikor nem beszélünk világosan. Ezért tartom a kutatók egyik legfontosabb feladatának a tudományos ismeretterjesztést.

Az olyan filmek, amelyek arról szólnak, hogy elő lehet állítani új lényeket néhány kis nukleinsav mintából, természetesen a fantázia szüleményei. Nagyon szórakoztató alkotásokról van szó, nekem is pl. tetszett a *Jurassic park* története a maga helyén, a fantáziafilmek kategóriájában, de ennek mai tu-

dásunk szerint semmiféle alapja nincs. Hála Istennek (!) nem lehet intelligenciát genetikailag befolyásolni; az agyunk olyan bonyolult, magasabb rendű hálózati struktúra, aminek a genetika csak az építőköve. Mintha a Sixtusi kápolnát a téglák összetételéből próbálnánk megérteni! Mint minden tudományt, sajnos ezt is fel lehet használni rossz célra. Kábítószereket lehet genetikai úton előállítani, vagy gondolatrendőrséget le-

Dr. Falus András, immunológus

hetne genetikai identifikációval – és egyúttal az emberi jogok megsértésével – létrehozni. De vannak a törvények! Ezért hangsúlyozom, hogy egy világos, áttekinthető, hangsúlyozottan nyilvános viszonyrendszer mellett legitim megoldásokkal a genomikát olyan helyzetbe lehet hozni, hogy ne legyen se mumus, se csodatévő bálvány.

Őrült túlzásokba eshetünk a tudomány démonizálásával, pl. ha elhiszük, hogy olyan, genetikailag módosított növényeket etetnek meg velünk, amik megmérgezik az emberiséget. Veszélyes szélsőség az is, és könnyen csalódáshoz vezethet, ha bálványként tisztelünk egy tudományt, holott az nem mindenható. Egyedül az Úristen az, aki megteremtette ezt a gyönyörű világot, amibe kis mértékben betekintést is enged.

■ Hulej Enikő

MERRE VAN ELŐRE?

Chagall egyik festménye olyan embert ábrázol, akinek a feje arccal hátrafelé néz. Mögötte egy felrobbantott templom omlik össze. A kép felirata: „Ó Atyám”. A festmény a szovjet rendszert szimbolizálja, de korunkra is jellemző. A cím kérdése ma is aktuális. Merre menjünk? Kinek higgyünk?

A múlt században sok szó esett az európai kultúra, politika és persze a keresztyénség jövőjéről. Amikor a jövőnk kezd kérdésessé válni, a bizonytalanság érzése fog el bennünket. Ezért természetes, hogy azok, akik a kor és az élet rezgéseire érzékenyebben reagálnak, mint az átlagember (költők, írók, zeneszerzők és festők, teológusok), szinte már a század első napjaitól kezdve megjajították, hogy korunk sorsdöntő változást hoz.

Hozott is. A nagy, optimista korszak a század eleji forradalmakkal indult, és a totalitárius rendszerek utolsó maradványának, a szovjet diktatúrának látványos összeomlásával végződött.

A keresztyénség Jézus Krisztusra mutatva kínál megoldást. Az Ő életén és tanításán való tájékozódás létrehozhatja bennünk azt az örömteli felfede-

zést, amit századokon keresztül oly sokan megéltek. Ezt Luther Márton így foglalta össze: „hiszem, hogy Jézus Krisztus (...) az én Uram, aki engem, elveszett és megítélt embert megváltott (...) és magáévá tett (...) hogy egészen az Ővé legyek (...) s Neki szolgáljak.” Ezen felfedezés alapvető hitvallási tételbe tömörül: kegyelemből, hit által igazulunk meg és szabadulunk fel Krisztus követésére, a jó szolgálatára.

Ezt nem világmegváltó méretekben kell kezdeni, hanem le kell bontani a mindennapokra. Olyan társadalom építésére van szükség, amely egyéni és közösségi szinten békét, harmóniát munkál. Ehhez viszont az kell, hogy a mi szívünkben se hiányozzék a békeség.

A keresztyénség jövőjét illetően úgy látom, hogy a *tekintély-egyház* helyébe egy új típusú egyház-egység fog lépni, mert a mai tömegtársadalomban is – minden látszat ellenére – az emberek keresik a közösséget. Az öntudatos, érett hitéletnek olyan egyházi struktúrára van szüksége, amelyben kibontakozhatnak a karizmák.

A mi nyugati evangélikus szolgálatunk is egy ökumenikus konferencián szembesült a kérdéssel: *Miért éppen Jézus?* Kerestük a választ a történeti Jézus és a bibliakritika viszonyára, valamint arra is, hogyan lehet Jézus a mi Krisztusunk? A legnagyobb érdeklődést ez a személyes kérdésfelvetés váltotta ki: *Ki nekem Jézus Krisztus?* Jézus Krisztus a keresztyén teológia központi hittétele, tudományos téma,

személye mégis messze túlszárnyalja a tudományos értekezések zárt határait. Folytak és folynak körülötte teológiai viták, jelentősége mégsem ezek kimentelésének függvénye.

Mint az első időkben, amikor Krisztus a maga követésére szólította fel tanítványait, ma is egyetlen lényeges kérdéssel kell szembenéznünk: *Kinek tartják az emberek az Emberfiát?* Jézus is így kérdezi tanítványait: *Ti kinek tartotok engem?* Krisztust követni ugyanis csak akkor tudjuk, ha egyszer valóban komolyan megkérdeztük önmagunktól: *Ki nekem Jézus Krisztus?* Ha erre a kérdésre választ kaptunk, akkor következhethet a második kérdés is: *Hogyan tudok az Ő nyomdokain járni?*

Ezek után tegyük fel újra a kérdést: *Merre is van előre?* Az „előre”, a jövő bennünk van. A bennünk lévő megújult ember – ahogy Pál apostol mondta: *élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus* (Gal 2,20) – kell, hogy szolgáljon, gazdagítson, építsen, családot, társadalmat és nemzetet. Másfelől pedig az egészséges jövőtudat mindig múltba ágyazott, történelmi alapú. Mindezt a régi latinok bölcsességével lehet összefoglalni: nincs jövőnk múlt nélkül.

■ Pátkai Róbert

A szerző ny. evangélikus püspök, a KÉMELM (Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközössége) elnöke, London

TO: JÉZUS@-?OK

From: szucsteri@hotmail.com

(@hotmail?! Ahonnan írok: a világban elfoglalt helyem; amit gyakran nehéz a magaménak tudnom.)

Subject: vigasztalás

...Nagyon rászorulok arra, hogy láss.

Látod, ahogy lélegzem és nyelek. Látod, ahogy gondolkodom – pedig nem mozdulok. És látod, amin gondolkodom.

Látod, amikor a rosszkedvem lassan kétségbeesésbe fordul; és látod a kétségbeesésemben a hajszálnyi reményt. Látod a reményem múltját, jelenét és jövőjét, miközben én semmit se látok.

Szeretném, ha pontosan nyomon követnéd, hol bicsaklik meg a gondolatmenetem, hol szépítem meg a valóságot magam előtt! Szeretném, ha látnád az öncsalásomat – te, megtéveszthetetlen!

Lásd a sejtjeim munkáját, izmaimat, csontjaimat, akkor is, ha épp nem néz rám senki! Szeretném, ha látnád, ami voltam, s aki lettem – és hogy mi lehettem volna!

Ugye te látod, hogy mégis van bennem valami belőled, valami jó; akkor

is, amikor pocsek vagyok? Vagy érdektelen?

Mikor elborít az önsajnálát, nézz rám józanul; és csak azért sajnálj, amiért valóban kell – sajnálj jobban, igazabban önmagamnál!

Lennél-e a napjaim tanúja; kérhetlek-e, hogy vedd magadra az elmúló idő súlyát? Én képtelen vagyok, felejtsek.

Szeretném, ha látnád a vágyaimat, képzelgésemeket, félelmeimet, küzdelmeimet, rosszindulatomat, kínlásomat, jóakaratomat... – ha mind ez, ami vagyok, a szemed előtt játszódna le!

Nézz a szeretteimre! Mindennapos zúzódásaikra, fájdalmaikra, amikről talán még ők maguk se tudnak.

Neked látnod kell, hogy mi minden él bennük, micsoda gazdagság és mennyi képesség, lehetőség – emberi szemnek észrevehetetlen, de neked, újra leírom, látnod kell!

Légy tanúja megbánásuknak, elha-

tározásaiknak, újrakezdéseiknek, még ha nem is valósul meg belőlük semmi!

Ha más már tudni se akar róla, te lásd meg kudarcaik mögött a szeretet vágyát, és a szeretet óvatos, ügyetlen, de még mindig kitartó igyekezetét!

Essen meg rajtuk a szíved!

És végül, ugye te látod mindazokat, akik most, ebben a pillanatban emberi szemek elől elzárva vagy közönyös megfigyelők tekintete előtt szenvednek? Látod őket a cellákban, a kórházban, az elsötétített szobákban; látod a közelítő kést, botot vagy a pisztolyt...? Látod az éhséget, a hideget, a fáradtságot; látod a tehetetlenséget, a kétségbeesést; látod a kiszolgáltatottságot? Látod ezeket a gyerekeket és öregeket; ezeket a férfiakat és nőket? Ugye, te látod? Mint ahogy azt is, akin most, ebben a pillanatban, teljes mértékben eluralkodik a bűn... Látod őt is?

Kérlek; mert semmi más nem burkolhatja be őket az iszonyat másodperceiben, csak a te tekinteted...

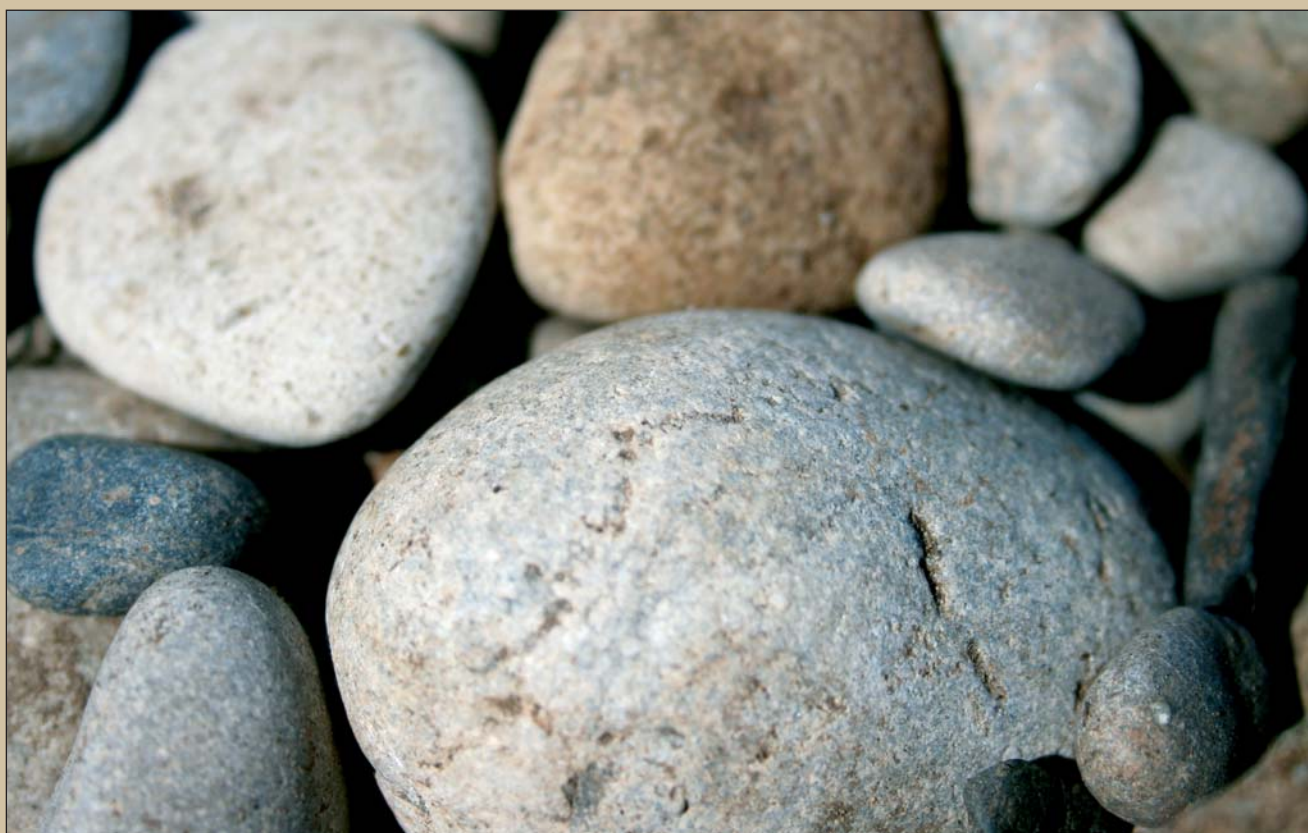
Tekinteted titka.

■ Szűcs Teri

A szerző író

EMBERT BARÁTJÁRÓL, JÉZUST KÉTES TÁRSASÁGÁRÓL...

Bárhová megyek, mindenütt Jézusba botlok. Elég rossz fényt vet rá a tulajdon társasága, akár az egyházban, akár azon kívül ül le ma is velük. Hiába, Ő már le nem mossa magáról, hogy a bűnösök barátja!

Pár évvel ezelőtt történt. Elcsigázva érkeztem meg londoni barátomhoz, Henkhez, aki akkor a *Café Forever* nevű városmissziós központot működtette, és a 83%-ban fekete muszlim lakosságú környék különös és tisztelt imámjaként éppen egy csoport pakisztánival vitázott Krisztusról. Alig tettem le az

utazótáskám, máris a szakállamra mutatott, és felkiáltott: „itt egy szent ember, ő majd elmagyarázza nektek”. A helyzet komikumát nem lehetett fokozni. A pakisztániak egy videokazettát nézettek meg Henkével, amelyen a muzulmán írástudó fergetegesen megnyeri a keresztyén teológussal folytatott nyilvános vitát több ezer ember jelenlétében. Közben be-bevillant a kamera a hallgatóságból egy rocksztárt, aki diadalmasan mosolyog, hogysisne, hiszen ő is áttért muzulmánna.

Felmérem a helyzetet, nem is baj, ha

itt nincs helye a keresztyén triumfálásnak. Mint ahogy a múltkor sem volt a londoni metró: két évvel ezelőtt, amikor ugyancsak errefelé jártam, éppen egy rabbi mellé telepedtem le, aki törté a magyart, pozsonyi gyökerei voltak, és akitől rögtön azt kérdeztem: Tudja-e, hol a szent Tóra közepe? Tudta, fújta a Leviticusból: a hason csúszó állatok tisztátalanok. Hogy lehet a Tóra tiszta, ha a közepén tisztátalan állat van, és a közepe tisztátalanságról szól? – kérdezem. Azonnal élénk talmudi vitába merültünk. Egy megállóval a célállomás

előtt rákérdeztem a Messiásra. Abban egyetért velem, hogy a Messiás a Tóra közepe. Akkor Ő tisztátalan a tiszta Tóra közepén. Ahogy a vörös tehén hamva tisztít, de maga a tisztító tisztátalanná lesz. A régi rabbik megegyeztek abban, hogy ez a 4Móz 19,1, a törvények Törvénye. És nem érthető. Hogyan tisztíthat meg, aki tisztátalanná válva tisztogat? A rabbik, mivel nem tudták megoldani ezt a kérdést, végül azt mondták, majd akkor értjük meg ezt, amikor eljön a Messiás. Nos – mondom a rabbinak –, ha Jézus tisztátalanná vált, hogy megtisztíthatson; bűnné lett, hogy a bűnöst megtisztíthassa (2Kor 5,21); átkozottá, hogy az átkozottaknak áldást szerezzen (Gal 3,13), akkor megértettük a vörös tehén rejtélyét is. Akkor vajon nem jött már el a Messiás? Csak így lehet megérteni a kereszt titkát. Beszédes csönd követte kérdésem és őszinte rácsodálkozás. Még sokáig látom a metró ablakában a mosolyogva integető rabbit. Éreztem, hogy Yeshua-Jézus ott van velünk. Mikor két ember a Tóráról beszélget, váratlanul leszállhat közéjük a Sekhina, a Szent dicsőség, ezzel búcsúztam tőle. De itt a muzulmánok közt hogy vagy jelen, Jézus? Nem diadalmasan, nem szellemesen. „Nincs a te kezében, hogyan legyek jelen” – mintha ezt felelte volna. Hirtelen abbahagyom az érvelést. Miért ne legyen az ember bátor az alázatra, annak derűs elviselésére, hogy most a muzulmán érvelés győzött? Talányos mesébe fogtam, a keletiek a narratív teologizálást szeretik. És csakugyan mindenki élénken figyelni kezdett. Egy tízéves gyermeket kirándulni hív az apja: „Pakolj be, több napra, hosszú túrára indulunk. Hozd a térképet is! De ne legyen sok csomagod, kifáradsz.” Ezért ollót ragadott a gyermek, az útvonaluk körül kivágta a térképet, és eldobta, hogy annyival könny-

nyebb legyen a hátizsák. Utolsó nap az apa elkérte tőle a térképet, nem ismerte már a vidéket, félő volt, hogy eltévednek. Milyen szörnyű volt a lespórolt súly ára, nem lehetett tájékozódni a megnyírbált térképen! Szerényen alkalmazom a történetet: Mi, keresztények nem tudunk megenni a muzulmánok szempontjai nélkül, és ti sem a miénk nélkül. Szükségünk van egymásra mint referenciális pontokra, hogy lássuk, mi az, ami zsákutca, merre nem vezet út. Vagy nektek, vagy nekünk használ a másik tévedése. Ilyen posztmodern módon beszélgettünk, de nekem éppen így sikerült bemutatni Iszát, a Názáretit, így találtam halló fülekre.

Pár héttel később a szenvedélybeteg Lacival beszélgettem itthon, Erdélyben. Mikor hitetlenkedett, hogy mi még őt is képesek lennénk szeretni, eltévelyedett, koszos bűnöst, válaszként Luthert idéztem: „Azért válnak széppé a bűnösök, mert szeretetben részesülnek, és nem azért részesülnek szeretetben, mert szépek.” Csend ereszkedett közénk. Majd felsóhajtottam: Ma is itt van ez a szeretet, mi pedig Jézus karja meghosszabbítása lehetünk feléd, mert én is Általa szépültem meg. Nem vagy egyedül, Laci, el vagy fogadva, szeretve vagy, akárcsak én is, pedig bűnös vagy, akárcsak én is, és íme igaz lehetsz mégis, akárcsak én is... Hihetetlen, mormogta csodálkozva, és mégis „hívón” mosolygott.

Azt mondja nekem egy asszony: Már ritkán megyek templomba, mert vagy arra kanyarodik a prédikáció, hogy siratjuk a magyarságunk, vagy hogy nincs pénz, vagy minduntalan a politika a téma. Nekem azonban lelki táplálékra van szükségem. Tudja, én nem vagyok olyan vallásos templomjáró, de azt azonnal érzem, ha a lelkészt nem a lelki útbaigazításunk, felemelésünk ér-

deklí, és mellébeszél. A maga módján nagy igazságot mondott ki. Bocsásson meg nekünk, igehirdetőknek, felelem neki, hogy Jézust sokszor kiszorítjuk a szószékről és a hallgatóság őszinte vágyakozásából is sajnós! Jézus ilyenkor úgy van jelen egyházában, hogy fáj neki, hogy éppen ott, a magukat hívőknek hívők között hiányzik.

Csaba barátom megegyezett a feleségével, mikor árvát készültek örökbe fogadni a vásárhelyi árvaházból: mi nem a legaranyosabbat, a legegészségesebbet választjuk. Mikor odaértek, kiderült: olyan volt a hely, mint egy rabszolgapiac, mindenki válogatott a rokonszenvesebbek között. Csaba Erzsikére nézett, és már szavak nélkül tudták: az ott a sarokban, aki egyedül szipog, kicsi és fekete, szomorú-vadóc gyerek, aki senkinek sem kellett. Én pár hónappal később láttam Rudit, nem lehet elfelejteni, úgy mosolygott és úgy megszüpült a szeretetükben.

A filozófusok csak addig jutottak: a tárgy az oka a szeretetnek. Ha szeretetre méltó a szeretetem tárgya: akkor vonzódok felé, és minél jobb, szimpatikusabb, annál jobban rajongok érte, akkor halmozom el jobban szeretetemmel. Luther a kereszt bolondságát és erőtlenségét szegezi a bölcsek szeretet-mércéjével szembe: „És ez a keresztnek a keresztből született szeretete, amely nem oda vonzódik, ahol az őt gyarapító jót megtalálhatja, hanem ahová ő juttathat jót a rossznak és a jóban szűkölködőnek. Boldogítóbb ugyanis adni, mint kapni – mondja az apostol...”

■ *Horváth Levente*

A szerző kolozsvári református lelkész

MEG AKAROM ISMERNI JÉZUST!

A Jézus-életrajz

„...*hogy megismerjem őt*” – ezt olvashatjuk Bibliánkban, Pál Filippiekhez írt levelében (3,10). Az eredeti, görög szöveg szerint e mondat szerzőjének határozott célja volt, ezért használ célhatározós szerkezetet. Nem közvetlenül a Jeruzsálemből Damaszkuszba vezető úton történt találkozás után kiált így fel, nem is a megannyi missziói utazás, az ígéhirdetések, a gyülekezetek alapításának izgalma és élménye közben mondja. Befelé fordul immár, közeledik a vértanúsága, de még mindig így vall: Szeretném megismerni Jézust és az ő feltámadása erejét.

Elgondolkodtató és tanulságos, hogy amikor ezt teszi, *nem visszafelé* kutat, nem adatokat gyűjt a történeti Jézusról, noha ez lenne az ésszerű. Pál apostolnak – hiszen róla van szó –, valljuk meg, igencsak hiányos lehetett a názáreti Jézusról szerzett ismerete. Logikus volna, hogy a tényekre kíváncsi: Hadd tudjak meg minél többet Jézus-

ról, valaki lásson el még adatokkal! Pontosan hogyan történt a születése, milyen volt a gyermek- és az ifjúkora, a családi élete, mit tett, dolgozott, alkotott a nyilvános fellépését megelőző harminc esztendőben, miként készült a szolgálatára. Pál azonban, amikor Jézus megismerésére törekszik, mindig *előre* tekint.

Az apostolnak és kortársainak, az őskeresztyénségnek a figyelme a keresztre irányult, de még inkább az utána következő feltámadásra. Pál maga is úgy határozott, hogy nem akar másról tudni, mint a megfeszített Krisztusról (1Kor 2,2). Ez nála úgyszólván azt jelentette, hogy nem akart a kellenénél többet tudni még a földi Jézusról sem. A keresztre feszített és feltámadott Krisztus volt a középpontban, a gyülekezet örömeiben. Az első keresztyének a húsvétot ünnepelték, karácsonyuk azonban még nem volt. Ezzel a *történeti tény*rel a történeti Jézussal kapcsolatos

események kutatóinak is meg kell barátkozniuk!

Nincsenek pontos adataink Jézus születéséről. Nem tudjuk, mikor jött a világra. Az a biztos, hogy nem 2007 esztendővel ezelőtt, hanem egy kevéssel, négy vagy hat évvel korábban. Seregestől hagyományoztak és foglaltak írásba a születésével és a gyermekkorával kapcsolatos történeteket, mégis csupán kettő került a Bibliába, más és más forrásból merítve. A különbségek és a bizonytalanságok miatt nem véletlen, hogy a Jézus halála utáni években, évtizedekben a legendás, színes elemek megsokasodtak. A születés körülményei vélhetően igen-igen szegényesek voltak, még annál is szerényebbek, mint ahogy azt az evangélisták megörökítették. A jelképek nyelvén azt mondhatjuk, hogy jászol, más szóval a szamarak, igásállatok istálló falához rögzített vályúszerű etetője, sötétség, félelem, fedél nélküiség, menekülés biztosan volt. Az azonban, hogy kik lehettek a napkeletről kincsesládákkal Jeruzsálembe érkezett bőkezű bölcsek, inkább a homályban marad.

Egyszerűsítve, két irányzat tört utat magának a Jézus-esemény továbbadásában. Az egyik az alázatosságának hitteles képviselete és közvetítése: Az Ige testté, emberré lett, szomjas volt, éhes volt, megkísérthető volt, sírt, elkeseredett, félt a haláltól. A másik vonal a Jézussal kapcsolatos események kápráztató leírása. Mintha a gyarló ember az istenit csak úgy tudná elképzelni és elfogadni, hogy csodás jelek, dicsőséges ragyogás, mennyei seregek sokasága, álombeli angyali jelenés, égi csillag, fények és hangok kísérik. Becsületesen beszámolni Jézus nehezen viselt, meggyalázott emberségéről, másfelől az ezen a szegényes emberségen át meg átvilágló isteni elem: E kettő együtt jellemző az evangéliumok Jé-

zusának minden szavára és mozdulatára. A számunkra tényszerű hitigazságok történetiségén általában nem gondolkodunk, pedig megéri az alkalmanként meghökkentő meglátások, felismerések miatt. Döbbenetesnek tűnik, de a már említett Pál apostol nem tudott arról, hogy Jézus szűztől született! Sokat prédikált és írt Jézusról, éppen a róla szóló sorai árulják el őt: „Amikor kiskorúak voltunk, a világ elemei alá voltuk vetve szolgaságra. De amikor eljött az idő teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született a törvénynek alávetve, (...) hogy Isten fiaivá legyünk” (Gal 4,3-4). Pál ismerte a görög nyelvet, pontosan tudta, mi a különbség az „asszony” és a „szűz” között. Használja is a „szűz” (*parthenos*) szót más összefüggésben. Emez azonban (*gyné, gynaikos*) egyértelműen a férjes asszonyra vonatkozik. Az apostol teljes történeti naivitással azt mondja, hogy amikor eljött az idők teljessége, egy asszony szült egy gyermeket és az a törvény alatt, azaz a korabeli vallásos szokásoknak megfelelően nőtt fel. Az evangéliumok, neveket sorakoztatva azt is megemlítik, hogy vér szerinti testvérei voltak. Megdöbbenítő, hogy az egyik oszloppapostol úgy prédikálta végig a keresztyén életét, és úgy fogalmazta meg a leveleit, hogy a szűztől születés gondolata nem volt jelen a teológiai rendszerében! Soha nem volt arra szüksége, hogy tudja, vallja, hirdesse, Jézus nem úgy született, mint te meg én.

Az igazán őszinte bibliaolvasói és – kutatói szándék és lelkület Pál fenti bizonyágtételében rejlik: Meg akarom ismerni Jézust, de nem visszafelé, hanem előre tekintve. Nem múzeumi tárlaton sétálva és elmélkedve, hanem a személyes átélések, a Szentlélek által való ihletettség világában keresve a *töb- bet*, a történetiség évezredes, kopott, kifakult fátyla által elfedett csodát.

Teljes bizonyossággal elmondható, hogy Pál apostol, és a nyomában sokan mások Krisztus-keresése nem értelmi tevékenység volt csupán. Kárba veszni hagyni a nyereséget és szemétnak ítélni mindent a Krisztus ismeretéért – nem az ész, az elme tépelődését, hanem a teljes emberi lét, az egzisztencia átalakulását, újjá formálódását feltételezi. A „jobban megismerni Jézust” nem az értelem, az intelligencia programja, hanem az ő követésének a tudománya. Pál nem gnóvizt, ismeretet akart csupán, hanem *erőt* akart a Jézus-kutatásból meríteni. A Krisztus-ügy az apostol számára végső soron nem *logosz*, a logika ügye, hanem az erő, a *dünamisz* kérdése volt. Ha valamit megérzünk tudásszomjából, akkor tekintetünk nem a történelemben visszafelé, hanem a feltámadás erőinek az irányába fordul.

■ *Bácskai Károly*

A szerző lelkes, az Evangélikus Hittudományi Egyetem adjunktusa

„Isten abban mutatta meg szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk.” (Róm 5,8)

Fotó: Vári Zsolt

VALLOMÁS

Megölettem érted a föld megalapításakor. Amikor engedetlen szíved zavart támasztott a hódoló Mindenségben, már tudtam, hogy az életembe kerül. Bár az angyalok arcába is a harag pírja szökött gonosz szíved láttán, amellyel Atyámat gyötörted és gyaláztad, Ő nem akart eltaszítani téged. Bűneidet elvenni a keresztre küldött engem.

Mindig egy voltam tökéletes Atyámmal, s kedveltem, amit Ő akart. Igent mondtam a keresztre. Ember lettem, mint te, végig megálltam emberi testben is a nagy tusát. Bűn nem fért hozzám, noha megkísértettem hozzád hasonlóan mindenben. **Győztem!** – *Életem árán! Megnyitottam az utat kicsúfolt Atyám szívéhez a te számodra vérem árán. Magam lettem az Út. Jöttem, hogy rajtam taposson végig minden menekülő bűnös, csak hogy el ne tévessze az utat.*

Ezért lettem Út.

Igazságom elvételét a kereszten, de megszereztem azt neked! Koronámat földre vetette Atyám, felindult haragja

bűneid miatt. Királyi székem széttiportatott (Zsolt 89,39-46), de készült a hely számodra Atyám jobbán örökre.

Iszonyatos volt!

Megnyíltak a mélység forrásai, és az ég csatornái megnyilatkoztak (1Móz 7,11), és zúgott az ítélet. Bűneidből egy csepp sem hiányzott. Amikor szennyes habjuk az ajkamig ért, majd pedig teljesen elborított, remegve kiáltottam: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” – Atyám feleletül rád mutatott. **Igen, ez is teérted volt!** És megkínzott, kivetett állapotban, angyaloknál kisebb tétetve, gonosztevők közt utolsóként: ott a gyalázat fáján láttalak téged. Láttam bűnökben gyöttrődő szegény életedet, és eltöltött újra az a teljes szeretet, amely Atyámat is úgy égette.

Nem jöttem le a keresztről, de utánad kívánkozva, szívedet tikkadtan óhajtva kiáltottam úgy, hogy a MINDENSÉG megrendült bele: *Szomjúhozom!*

Ha tudnád, hogy a virágok kelyhének

poharai milliárd számra kínálták harmatjuk hűsét, a szél hódolva simult megkínzott homlokomra, hogy verítékemet letörölje. A Nap nem bírta nézni gyöttrődésemet, elfedte arcát. Kimondhatatlan fájdalmaim láttára meghasadtak a sziklák is. Szentek sírjai nyíltak meg kiadva halottaikat. Szédülten tá-molygott az Urától megfosztott mindenség.

Csak te maradtál konokul álva!

Csak te nem jöttél szomjamat enyhíteni. Csak a te térded nem roskadt meg, és te voltál az egyetlen, aki elfordítottad arcodat, de utálattal. Nem voltam kívánatos. Azóta sem vagyok. Valahányszor hívlak, mással vagy elfoglalva. Sem könynyeim, sem vérem, sem elveszett dicsőségem, sem visszanyert uralmam meg nem indítják kemény szívedet.

Mégis szeretlek Atyámmal együtt! Nem akarom, hogy elvesz! Az ítéletet nekem adta az Atya. Nem akarlak elítélni. Várok!

Ne kényszeríts a legszörnyűbbre, hogy bár mindent megtettem érted, mégis gonosz szíved gőgös keménysége miatt örök kárhozat legyen a részed!

ÍGY VALLOTT NEKED A FIÚ.

■ Zimányi József

ÉLŐ VÍZ énekem az Úr * könyvajánló

Út, Igazság, Élet

Csorba István
János 14,6

Csorba István
(2007. 09. 10.)

e - C - a Fis H - G - e - C A D -

1. Jé-zus mon-dot - ta: Én va-gyok az ÚT! Ki most ve-lem tart, üd-vös-ség - re jut!

G a h7 - a A D - e C a7 H4-3 e

In - dul - jál el hát test-vér, mi - e - lőbb! Ne té - to-vázz, jöjj, kö - ves - sed Őt!

2. Sokszor ez az ÚT rögös és nehéz,
De erősen tart az atyai kéz.
Vesd le bűnödöt, tiszteld Uradat!
Ha így teszel, mutatja utad!

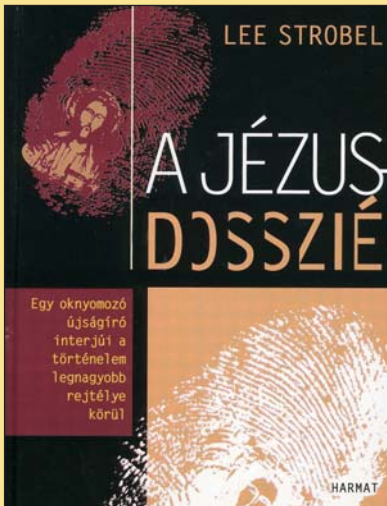
3. Jézus mondotta: IGAZSÁG vagyok!
Hamisságnak én utat nem adok!
Ne hajoljál meg a gonosz előtt!
Igaz leszel, ha követed Őt!

4. Mindennapjaink úgy teljenek el,
Dicsérjük Jézust buzgó énekkel!
Tiszta lélekkel forduljunk felé,
Boruljunk le lábai elé!

5. Jézus mondotta: Az ÉLET vagyok!
A halálnak én utat nem hagyok!
Ha itt a földön csak Őt követed,
Jutalmad lesz örök életed!

6. Tekints fel reá életed során,
Tegyed mindig azt, amit Ő kíván!
Törvénye szerint formáld sorsodat,
Felvállalja minden gondodat!

Az ének 2007. október 6-i Országos Evangelizáció igéjére készült.

KÖNYVAJÁNLO

Lee Strobel: A Jézus-dosszié Egy oknyomozó újságíró interjúi a történelem legnagyobb rejtélye körül, Harmat Kiadó, Budapest, 2005, 2900 Ft

Az izgalmas interjúkötet íróját személyes életének sorsdöntő fordulata indította a kutatásra: felesége elfogadta a keresztyén hitet. A szerző – attól tartva, hogy párja viselkedésében e döntés negatív változást hoz – újra elővette a „Jézus-ügyet”. Félre-téve előítéleteit, a józan ész és a logikus gondolkodás mérlegére tette a keresztyén tanítást. Törvényszéki újságíróként azzal a bizonyítási módszerrel dolgozott, amit bírósági tárgyalások során szokott alkalmazni.

A két éven át tartó alapos kutatás a kínos részletektől sem fél: *Megbízhatóak-e a Jézus-életrajzok? Őrült volt-e Jézus, amikor Isten Fiának vallotta magát? Jézus halála ámitás és feltámadása csalás?* – A szerző 13 interjújában szegezi e kérdéseket bibliakutatóknak, történészeknek, pszichológusnak, régésznek, orvosnak, archeológusnak.

Lee Strobel kereszttűz alá veszi Jézust, s csak a végén döbben rá: a kereszttűz tárgya, célpontja közben ő maga lett.

A precíz, néha a pizskálódásig menő kutatás, az őszinte keresés eredményét így összegzi az író: „Több mint hatszáz napot és megszámlálhatatlan órát felemésztő személyes kutatás és nyomozás után egyértelművé vált saját, személyes ítéletem a Jézus-ügyben...” – a szerző végkövetkeztetését elolvashatja mindenki személyesen e pergően összeállított, érdekesítő műben.

IMÁDKOZÓ ORVOSSÁ VÁLTAM

Dr. Csókay András idegsebész tanúságtétele

Nemrégiben kikísértem a repülőtérré egy barátomat, aki jezsuita atya. Azzal búcsúzott tőlem, hogy nincsen más út, „nyomni

kell ezerrel” az evangéliumot. Ez sokak számára kicsit furcsa kifejezés, de adott esetben a fiatalok nyelvezete feléjük egy jó közvetítő lehet, hogy megragadjon bennük az, amit mondunk.

Az evangélikus lelkész Füredről felhívott tegnap, hogy egy gondolatot megosszon velem. A füredi templom oltárképén – talán a nagy nyári melegtől – a piros színek, a Szentlélek, a szeretet színe kicsit meghalványodott, és a fekete színek megerősödtek. Arra utalt, hogy a mai világban a fekete talán egyre erőteljesebben van jelen, ugyanakkor sokszor azt érezzük, hogy a szeretet pedig fogy. Ezért van nekünk óriási feladatunk. Az Úr legfontosabb parancsa, hogy hirdessük az evangéliumot.

Mindig sokkal könnyebb sok ember előtt egy előadást megtartani, mint amikor személyesen találkozunk valakivel, akiben látjuk az ellenséges magatartást, és megpróbáljuk egy kicsit elgondolkodtatni.

Azt mondta Nietzsche, a nagy ateista filozófus: lehet, hogy én is megváltott lennék, ha a keresztyének jobban sugároznák az örömet. Gandhi is hasonlóan fogalmazott: én Jézust követem, de a keresztyéneket nem. Miért nem tudjuk az

embereket, ha nem is meggyőzni, de legalább elgondolkodtatni?

Fontos tanács, hogy amikor Krisztusról akarunk beszélni, és ellenséges magatartásba ütközünk, rövid imában kérjük az Urat, hogy adja szánkba a megfelelő mondatot.

A kórházban beszélgettem az egyik nővérrel. Azt mondta, hogy ő bizony nem számít senkire. A szülői párttagok voltak, és ő bosszúból olvasgatta a Bibliát gyerekkorában, de most már nem hisz senkiben, csak saját magában. Amit a papok mondanak, az nem igaz, és jött a szokásos egyházellenes propagandával, vádakkal: pedofil papok stb.

Megkérdeztem tőle, miért nem hiszi el azt, amit az evangélium mond. Ha azt el tudja hinni, hogy Hippokratész vagy Spartacus valóban élt, hogy lehet az, hogy az evangéliumnak nem tud hinni, aminek a hatása ma is érezhető? A történelem folyamán az egyházak nagy egyéniségei életüket adták ezért az igazságért. Miért nem lehet ezt elhinni? Ha a történelmet elhiszi, akkor azt miért nem, hogy Jézus élt? Láttam rajta, hogy elgondolkodott. Éreztem magamban, hogy mérhetetlen önuralom kell, hogy az ember szeretettel tudjon válaszolni a kihívó, provokatív kérdésekre. Abban a pillanatban, amikor elkap bennünket az indulat, azt a partit elvesztettük.

Annak ellenére, hogy az ember ezt tudja, mégis sokszor beleesik ebbe a hibába. Például nemrég egy meleg nyári reggelen a napot misével kezdtem az egyik

barátommal. Reggel hatkor beszélgettem a templomba egy fiatalemberrel. Előre ment, tapogatta az oltárt. A szentmise alatt végig feltűnően viselkedett, olyan bicskanyitogató volt a helyzet. Éreztem, hogy forr bennem a harag, gondoltam is magamban, hogy, na, ezen a misén én már nem fogok áldozni, mert a gyűlölet elharapódzott bennem. A katolikus misén a Miatyánk után kezét fogunk, békét kívánva egymásnak. Hát nem nagyon jutott eszembe a közelünkben álló fiatalember felé nyújtani a kezem. De a barátom, aki nem igazán hívő lélek, csak szimpatizál a Jóistennel, és csak azért volt a templomban, hogy engem elkísérjen, mert utána együtt mentünk valahová, nagy elánnal nyújtotta a békejobbot, és bizony békét szerzett. A magabiztos fiatalember alól kicsúszott a talaj, és elkezdett szabadkozni. Ez is egy jó példa arra, amit Wass Albert olyan szépen elmond: „a békeszerző jobb átnyúl az igazság felett”.

A stressz, a harag és a félelem rengeteg betegségnek az okozója. Emelik a vérnyomásunkat, és máris ott vagyunk a keringési betegségeknel. Gyengítik az immunrendszerünket is, és már ott vagyunk a daganatos betegségeknel. Szétszórta, figyelmetlenné tesznek, és máris ott vagyunk a baleseti sérüléseknel. Ez a három legnagyobb betegcsoport, amiben az emberek 95%-a meghal.

Nemrégiben egy stressz-konferenciát tartottak Budapesten, aminek nagy saj-

tóvisszhangja volt. Szomorúság töltött el, mert elmondták az okokat, meg azt is, hogyan lehet ellene védekezni, mozogni, pihenni stb., de az igazi ok terápiájáról, amire minden orvosnak törekedni kell, nem beszéltek; vagyis arról, hogy nem csak tüneti terápiát végzünk. Az igazi féleleműző az Úr Jézusba vetett hit, semmi más. Lehet joggingolni, tornázni, olvasni a keleti filozófiák könyveit. Biztos mind nyújtanak ideig-óraig tüneti terápiát, de az igazi terápia az, hogy megértjük, hogy az Úr Jézus értünk meghalt a kereszten.

Ismerünk történeteket, melyekben valaki egy másik ember élete árán menekül meg. Akit megmentettek, aztán példaképének tekinti a megmentőt. Ez a viszonyulás kell, hogy bennünk is megjelenjen az Úr Jézus iránt. Ettől még kicsit lehetnének szomorúak, ha nem lenne ott az evangélium leglényegesebb üzenete: a feltámadás.

A múltkor a hároméves kisgyerekem valami rossz fát tett a tűzre, és a feleségem megszidta. A gyerek pedig nem elfordult tőle, hanem sírva kapaszkodott fel az anyjához. Valahogy így kell nekünk is viszonyulnunk Istenhez, hogy mindig töretlen bizalommal legyünk felé. A gyermekkor hite logikus, őszinte és megbocsátó, ez a fajta bizalom az, ami miatt Jézus Krisztus hivatkozik rájuk: *ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem fogtok bejutni Isten országába.*

Ha a tékozló fiú példáját nézem, azt látom, hogy egyetlen egy hibát követett el, azon kívül, hogy elment a disznók közé: nem hitte el, a fiúi rangba jöhet vissza. Béresnek akart visszajönni. Hívő emberként is sokszor előfordul velünk, hogy a

tékozló fiú útját járjuk, de tudnunk kell, hogy a fiúi rangba jöhetünk vissza.

Az én életemben is volt olyan periódus, amikor ezt nem tudtam. Nem csak az volt a szörnyű nagy baj, hogy elkövettem súlyos bűnöket. Család és házasság elleni bűnöket, abortuszt tanácsoltam, eutanáziához adtam beleegyezésemet stb. Tíz évvel ezelőtt történt pl., amikor még nem fordult az

életem Isten felé, hogy a nővér megkérdezte, adhatunk-e a halálán lévő betegek fájdalomcsillapítás céljából emelkedő adagban morfiomot? Azt mondtam, igen, nővérke, adjunk. Akárhogy is nézzük, ez eutanázia. Mostanában megint volt ilyen eset, amikor felmerült ez a kérdés, és azt mondtam: nem, hívjuk ki hozzá a lelki gondozót. Volt egy idős katolikus néni is, aki nem tudott meghalni. Kijött hozzá az atya, és megkapva a betegek segítségét, boldog mosollyal az arcán halt meg. Még itt el akarta rendezni a dolgait Istennek.

Én is abban a pillanatban, amikor vissza tudtam fordulni a gyermekkorom hitéhez, imádkozó orvossá váltam. Huszonöt

év kacsaringó után minden egyből megvilágosodott. Csak annyi kell ilyenkor, hogy odamenjünk ahhoz az ajtóhoz, amelyen Krisztus kívülről óvatosan és szerényen kopogtat. Ő nem töri ránk az ajtót, a kilincs belül van, nekünk kell azt kinyitni. Ennyit kér tőlünk, hogy nézzünk szembe önmagunkkal, és nyissuk ki az ajtót. Ő bejön, és segíteni fog. Én ezt megélttem 1998-ban. Ezután nemcsak a hitéletem és a családi életem változott, érdekes módon az orvostudományban is sikerült új felfedezéseket tennem. Nyugodtan mondhatom, hogy az elkötelezett Krisztuskövető ember bármilyen körülmények között jobban tud helytállni, dolgozni.

Ilyen gyakorlati haszna is van annak, ha az evangéliumot követjük. Ebből adódik, hogy hirdetni kell, elgondolkodtatni a sok félrevezetett magyar testvérünket, akik még mindig politikától, gazdasági élettől, kultúrától várják, hogy jobb, boldogabb és szabadabb legyen az életük. Nem ezektől lesz. Ha a megtérés megtörténik egy ember életében, jobb lesz annak a családi élete és mindene.

Egy közösség, egy ország életében is így van ez: ha tud a közösség, az ország Isten felé fordulni, magától jó lesz a politika, a kultúra és a gazdaság. Hát nem erre kell rádőbenteni az embereket, hogy ne politikusoktól és ne sztároktól várják éltük megújítását, hanem kizárólag az Úr Jézustól, a szeretet parancsától?!

A 2007. október 6-i Deák téri országos evangelizáció elhangzott tamáságtétel szerkesztett változata.

HOGYAN ENGEDHETTE MEG ISTEN?

Az ismert amerikai evangélista, Billy Graham leányával, Anne Grahammel készítették interjút egy rádióműsorban nem sokkal a 2001. szeptember 11-i New York-i terrortámadás után.

Úgy hiszem, Istent nagyon elszomorítja, ami velünk történik, ám évek óta azt mondjuk neki: menj ki az iskoláinkból, a kormányunkból, és távozz az életünkől! És Ő, amilyen gentleman, csendben hátrahúzódott. Miképpen várhatjuk el Istentől, hogy áldását és védelmét adja, ha egyben arra szólítjuk fel, hogy hagyjon bennünket békén?

O. Hare (akit meggyilkoltak, testét nemrég találták meg) panaszkodott, hogy nem akar imádságot az iskoláinkban, és mi azt mondtuk, rendben. Azután valaki azt mondta, jobb, ha nem olvassuk a Bibliát iskoláinkban. A Bibliát, amely azt mondja: Ne ölj, ne lopj és szeresd felebarátodat, mint önmagadat!

És mi azt mondtuk, rendben.

Azután dr. Benjamin Spock azt mondta, ne fenekeljük el a gyermekeinket, ha rosszul viselkednek, mert a kis személyiségük megsérül, és lerombolhatjuk önbecsülésüket (Spock fia öngyilkos lett)! És mi azt mondtuk, egy szakember biztosan tudja, miről beszél, és azt mondtuk, rendben.

Azután valaki azt mondta, hogy a tanárok és az osztályfőnökök jobb, ha nem fegyelmezik a gyermekeinket, amikor rendetlenül viselkednek. És az iskola vezetői azt mondták, hogy a tanárok inkább meg se érintsék a diákokat, nehogy ezzel rossz reklámot csináljunk az iskolának, és semmiképpen sem akarjuk, hogy bepereljenek bennünket.

És mi azt mondtuk, rendben.

Azután valaki azt mondta, hagyjuk, hogy diáklányaink végeztessenek abortuszt, ha akarnak, és nem kell, hogy ezt elmondják szüleiknek.

És azt mondtuk, rendben.

Azután egy bölcs vezető azt mondta, mivel a fiúk fiúk, és úgyis meg fogják tenni, adjunk fiú diákjainknak annyi óvszert, amennyit akarnak, és nem kell, hogy erről szüleiknek beszámoljanak.

És azt mondtuk, rendben.

Azután valaki az általunk jelentős posztra megválasztottak közül azt mondta, hogy nem számít, mit teszünk a magánéletben, ha elvégezzük a munkánkat. Újból egyetértve velük azt mond-

tuk, nem számít, mit tesz valaki (beleértve az elnököt is) a magánéletében, amíg van munkánk, és a gazdaság jól működik. Aztán valaki egyre tovább lépett ebben a csodálatban, és meztelen gyermekek képeit publikálta, majd tett még egy lépést, és ezeket elérhetővé tette az interneten. És mi azt mondtuk: rendben, a szabad szólás joga ezt lehetővé teszi számunkra. És aztán a szórakoztatóipar azt mondta, csináljunk olyan tévéműsorokat, és mozi-filmeket, amelyek az erőszakot, az erkölcsstelenséget és a tiltott szexet reklámozzák. És készítsünk olyan zenefelvételeket, amelyek bátorítanak a nemi erőszakra, a kábítószer-fogyasztásra, a gyilkosságra, az öngyilkosságra, és különböző sátáni témákat dolgoznak fel. És mi azt mondtuk, ez csak szórakozás, nincs rossz hatása, és különben sem veszi senki komolyan, úgyhogy csak hadd menjenek!

Most pedig feltesszük magunknak a kérdést: Miért nincs gyermekeinknek lelkiismerete, miért nem tudnak különbséget tenni jó és rossz között, és miért nem okoz nekik problémát, hogy megöljék az idegeneket, osztálytársait, saját magukat?

Talán, ha elég hosszan és alaposan gondolkodunk rajta, ki tudjuk találni.

Azt hiszem, elég sok köze van mindennek ahhoz a mondáshoz, hogy amit vet az ember, azt aratja.

Forrás az internet.

KÁRPÁTALJAI MIATYÁNK

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, bocsáss meg nekünk, mert kételkedtünk! Nem abban, hogy vagy-e egyáltalán, hanem azért, hogy oly messzire kerülvén egymástól ki mertük mondani, meg mertük kérdezni egymástól és magunktól: Atyánk, miért hagytál el minket. Miért csukad össze pilláidat ránk tekintvén, megfosztva minket hitet éltető szemeid fényétől és melegétől? Bocsásd meg, mert mi hagytunk el Téged! Tè ezt tudod, de lelki megnyugvásunkért, gyónásként hadd mondjuk:

Atyánk, a sátán kerített hatalmába minket, elrabolta mindenünket, egyik kezünkben kenyeret tartottunk, a másikkal fedelet magunk és szereteteink fölé – ennyit hagyott meg nekünk. Gyarló emberként féltünk imára kulcsolni kezünket, mert elejtvén valamelyiket – megsemmisülünk.

Szenteltesse meg a Tè neved, mert reménytelenségbe tiport évtizedeinkben neveddel tettük elviselhetővé testi-lelki fájdalmainkat vágyva-remélve országod eljöttét!

Ne vádolj minket türelmetlenséggel, de legyen meg a Tè akaratod már ma, amint a mennyekben, úgy a földön is! A mindenség végtelenjében földi életünk pillanatnyi: add meg hát, Atyánk, hogy élni akarásunkat a Tè akaratod tege elviselhetővé!

Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma és holnap is! Add, hogy búzánkat anyaföldünkbe vethessük, kenyerünket anyanyelvünkön nevezhesük! Adj biztató kitartást, hogy ne süllyedjünk a napi küzdelmek kilátástalanságába, hogy feléd fordíthassuk kérés tenyerünket és érdes lelkünket, hogy legyen bátorságunk és időnk Téged kérni: bocsásd meg vétkeinket, taníts meg újra, hogy őszintén valljuk és tegyük: mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek! Mi, akik végigszenvedtük a poklok éveit, hova vétkek kényszerítettek vétkezni, kérünk: adj erőt és időt megbocsátani embereknek, nemzeteknek, évtizedeknek!

És ne vigy minket a kísértésbe, hogy elégedettek legyünk magunkkal, ne engedd, hogy sanyargatóink szenvedé-

Fotó: Sz. I.

Zrínyi Ilona szobra a munkácsi várban

seit látva-hallva, a bosszú bódulatába zárkozva kárörvendjünk!

Szabadíts meg a gonosztól, mely itt van közöttünk felöltvén az anyagiasság és önimádat csábító palástját!

Bízva és reménykedve fordulunk most és mindig Hozzád: tarts meg szülőföldünkön, emelj fel magadhoz, add meg Atyánk, hogy kegyesség tanúi és részesei legyünk, mert Tiéd az Ország, a Hatalom és a Dicsőség most és mindörökké!

Ámen.

■ Szölössy Tibor, Técső

JÉZUS AZ ARAB NEGYEDBEN

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület munkáját már régebb óta figyelemmel kísérok bizonyára emlékeznek még Seija Kuronen nevére. Ő a Finn Misziói Társaság (FELM) munkatársaként tevékenykedett Marseille arabok lakta negyedében. Férjhez menetele után, bár a személyes kapcsolat megmaradt vele, de Angliába költözésével eltépdött az a szál, amely Franciaország legrégebb városához, az ott folyó szolgálatokhoz kötött bennünket. Ezért is bírt különös jelentőséggel, hogy az EKME ifjúsági tagozatának hatfős delegációja éppen Marseille-be látogathatott el augusztusban, egy misziói tanulmányút keretében.

A fiatalok nem csupán azt tapasztalhatták, milyen módon lehet iszlám hívők közt szolgálni Jézus Krisztus evangéliumával, hanem látogatásuk nyomán újra él a francia kapcsolat. A Tihonen házaspár vette át a szolgálatot Seijától. Ők korábban Észak-Afrikában szolgáltak, így arabul már tudtak, csupán a francia nyelvet kellett egy év alatt elsajátítaniuk, hogy a bevándorló tunisziaknak, marokkóiaknak igazán segítségére lehessenek. Látszólag szociális központ az az arab negyed közepén bérelt óriási üzlethelyiség, ahol a Marhaban centrum működik. Ennek így kell lennie. Szigorúak a francia szabályok. Tilos keverednie a szociális, segítő szolgáltatásoknak és a spirituális, vallási tevékenységeknek. Hétköznaponként valóban francia nyelvórák folynak a központban, külön a nőknek, a gyermekeknek és férfiaknak. A bevándorlók kicsinyeinek számtalan munkatárs segít abban, hogy felzárkózhassanak az iskolában. A nyitott ajtók napján bárki bejöhethet a központba ügyesbajos gondoljaival. A magyar fiatalok saját maguk is tapasztalhatták, milyen tapintattal beszélgetett Raili, a finn házaspár hölgytagja azzal az asszonnyal, aki már hetek óta nem talált munkát magának. Mint a legtöbb bevándorló családban, itt is az anya próbálta eltartani a családot takarításból, konyhai kisegítésből. A férfiak letelepedési engedély nélkül nehe-

zebben kapnak munkát.

Jogosan kérdezhetnék az olvasók: Hol itt a misziói szolgálat? A fiatalokat is ez a kérdés foglalkoztatta. Természetesen hallottak arról is, hogy szombatoként bibliaköri foglalkozásokra kerül sor a központban. Havonta egyszer az asszonyokat hívják el, hogy valamilyen keresztyén témájú filmet vetítsenek nekik, vagy koncerten vegyenek részt. Az alkalmakat teázgatás, beszélgetés követi, ilyenkor nyílik mód a Krisztusról való személyes biznyságtételre. A polcokon számos keresztyén gyermekfilm is áll. Napközis foglalkozások keretében azokat is bemutatják. A Pekka Tihonen által megálmodott és berendezett központ hű a nevéhez, az ott szolgáló munkatársak nem felejtik el tudatosítani a hozzájuk érke-

zőkben, ki is az igazi vendéglátó. A Marhaban szó ugyanis azt jelenti: Isten hozott!

Mégis a mi magyar fiataljainkban s bennem is, aki a kísérőjük voltam, türelmetlenségünkől adódott a kérdés: Hányan tértek már meg? Nem lehetne ennél határozottabban misszionálni?

A Tihonen házaspár türelme, szelídsége azonban mindannyiunkat meggyőzött. Pekka Jézus mondatát idézte: „*a szél arra fúj, amerre akar.*” (Jn 3,8) Ők egy dolgot tesznek, mert ez bízott rájuk: életükkel, önfeláldozó szeretetükkel tesznek biznyságot arról a Krisztusról, aki azért (is) jött, hogy Marseille arabok lakta negyedében senki el ne vesszen, hanem Élete legyen!

■ B. Pintér Márta

VAN EGY ÁLMUNK

Klaus Douglass német evangélikus lelkész neve különösen is két nagy sikerű könyve miatt ismerős sokak számára hazánkban. Az *Új reformáció* és az *Isten szeretetének ünnepe* című munkáiban egyházépítő tanácsait adja közre. Tételeit saját gyülekezeti munkája hitelesíti: az Andreasgemeinde aktív tagjainak száma – a közöttük végzett 17 évi szolgálata során – húsz-harminc főről kétezer-négyszázra nőtt. Jelmondatuk – „Van egy álmunk” – ma már jóval több álomnál.

A gyülekezet külföldi önkéntesei mentorukkal. Bal szélén Adámi Mária

Van egy álmunk, hogy mi ebben a gyülekezetben fivéreként és nővéreként éljünk együtt, és hogy szeretetünk kisu-gározzon az emberekre körülöttünk.

Van egy álmunk, hogy Isten megteremtse közöttünk az építés és a bátorítás légkörét, és hogy mi irtalmatlanul viszonyuljunk mások hibáihoz, kudarcaihoz és szükségéhez.

Van egy álmunk, hogy sikerüljön nyitottnak lennünk másokra, szívélyesen és hitelesen, úgy, hogy az emberek ennek a helynek a határain messze túlról megszólítódjanak és jöjjenek, azért, hogy nálunk feltöltődjenek, hitet találjanak, hogy erőt vigyenek magukkal mindennapjaikba és tanácsot gyülekezeteik számára.

Van egy álmunk, hogy gyülekezetünk

istentiszteletei olyan eseménnyé legyenek, amely emberek ezreit inspirálja arra, hogy keresztyének legyenek és keresztyénként éljenek; hogy istentiszteleteink életváltoztató tapasztalattá váljanak, amely minket hinni, szeretni és remélni készítenek.

Van egy álmunk, hogy gyülekezetünkben Isten iránti szenvedély keletkezzen; hogy Isten érezhetően jelenvalóvá legyen a mi éneklésünkben és imádkozásunkban, ünneplésünkben és munkánkban; hogy a mi kegyességünk hiteles és fertőző legyen, hogy égjünk Istenért, anélkül, hogy fanatikusok lennénk, és hogy lépésről lépésre formálódjunk Isten szeretetének képére.

Van egy álmunk, hogy Isten minket egy olyan közösséggé tegyen, amely az ősgyülekezet ideálját ismét felfedezi a maga számára, és alkalmas struktúrákat képez ki, amelyek által minden egyén és a gyülekezet növekedni tud; hogy megkockáztassuk az új utakra való lépést, ahol a régiek már nem vezetnek tovább, és hogy semmi más ne irányítson, mint Isten ígéje, a szeretet és az egészséges emberi értelem.

Van egy álmunk egy gyülekezetéről, amelyben mindenki ismeri az adottságait, és személyes beteljesedést talál azáltal, hogy azokat szolgálva beveti és jó munkát végez – mások üdvére és javára, a gyülekezet építésére és Isten dicsőségére.

Van egy álmunk egy gyülekezetéről, amelyben a vezetők vezetnek anélkül, hogy uralkodnának.

Amelyben a vezető legkimagaslóbb adottsága az, hogy másokat inspiráljon, építsen és a bennük szunnyadó erőket felszabadítsa.

Van egy álmunk egy gyülekezetéről, amelyben mindenki olyan embereknek a körét találja, akikkel együtt a hit kérdéseiről és az élet személyes dolgairól beszélhet.

Arról álmodunk, hogy ezek a csoportok képessé tesznek minket arra, hogy mindennapjainkban keresztyénként éljünk és a gyülekezetben szolgáljunk.

Van egy álmunk. Ez az új évezred egyházának álma. Ez egy olyan közösség álma, amelyben Jézus áll a középpontban, amelyben Isten élő volta meg tapasztalhatóvá lesz, és amelyből erő és fény sugárzik ki a körülöttünk lévő világba.

Meg vagyunk győződve róla, hogy Isten velünk és általunk akar egy ilyen közösséget teremteni, és meg akarunk tenni mindent azért, hogy mi itt a gyülekezetünkben ne csak az életről álmodjunk, hanem ezt az álmodunk. AMEN.

■ Klaus Douglass

Fordította Adámi Mária

Hogyan tovább, egyház?

MEGÚJULVA: A PRESBITERI SZOLGÁLAT A FEJÉRŐL A TALPÁRA ÁLLÍTVÁ

„Már megint egy olyan cikk, amihez keveseknek van köze. Én nem vagyok presbiter, olvassák el azok, akiket illet.” Ne gondold, kedves olvasó, aki idáig eljutottál, hogy a gyülekezetekben nem függenek össze a dolgok, az események és a személyek! Igaz, hogy a gyülekezetekhez, egyházhoz kötődők többsége nem presbiter, de a presbiterek és a presbitérium szolgálataért mindenki, egyenként és együtt is felelős. Persze ők elsősorban, de én is és Te is!

„Odafönt jobban tudják”

Tessék nekem elhinni, nem csak a politikában és az élet más területein, de a gyülekezetekben és az egyházban is sújt ez a magyar átok: „Odafönt jobban tudják, majd a vezetők megmondják, mi legyen, ki legyen. Bele se látunk a dolgokba, nem is értjük nagyon, majd ők...” Nem kevés evangélikus gyülekezetben a hatévenkénti presbiterválasztást, majd pedig a presbitérium működését jellemzik az idézőjelbe tett mondatok. Pedig ez nem más, mint az Isten előtti felelősség lepasszolása és lelki igénytelenség. Mindezek pedig úgy hatnak, mint a futón az ólomcipők: nincs gyülekezeti fejlődés, nem haladunk, hanem egyhelyben állunk, vagy csak vánszorgunk. A közelmúltban egy lelkésszel beszélgettem, aki kifakadt, hogy presbitériuma annyi lelki felvilágosítás ellenére még mindig tőle várja azt, hogy mondja meg, mit kell megszavazni. A lelki nagykörtség azt jelenti, hogy Istentől elfoga-

dom a gyülekezeti tagsággal járó felelősséget, és azt komolyan is veszem. A presbiterek és a presbitérium vonatkozásában felelősségem az alkalmas személy megválasztása, az alkalmatlan meg nem választása, felkérés esetén Isten előtti mérlegelés és felelősségteljes döntés, valamint rendszeres imádkozás a presbiterekért. A presbitérium és benne minden egyes presbiter felelőssége pedig, hogy vezető legyen, mégpedig lelki vezető.

Egy tévút és következményei: feladattévesztés

Gyülekezeteket járva, presbiterekkel és lelkészekkel beszélve, valamint saját presbiter életemben – néhány évtizeddel ezelőtt és ma átélve – tapasztalom, hogy e szolgálattal és a presbitérium feladatával kapcsolatban általában teljesen téves gyakorlat kövesedett meg. A gyülekezetben ez a tisztség és ez a vezetői testület nem bibliai értelemben

szolgál mint presbiter, illetve presbitérium, hanem mint műszaki, gazdasági, pénzügyi és időnként menedzseri szervezet, illetve az ilyen jellegű előterjesztéseket meg- vagy leszavazó testület. Jó esetben feladata a gyülekezet infrastruktúrájának működtetésére korlátozódik, rosszabb esetben az ehhez szükséges döntések megszavazására. Ilyenkor a presbiterválasztás már tükrözi ezeket a szempontokat: legyen a presbitériumban pénzügyi szakember, jó lenne épületekhez értő, jogászról nem is beszélve, de mindenek előtt lojális a lelkésszel, mondván, csak ellenkezés ne legyen! Az sem rossz, ha neves ember, művész, ismert sportoló, tévés vagy rádiós személyiség díszíti a presbitériumot. Máshol pedig azt választják meg, akit erre rá tudnak beszélni, mert alig van jelentkező. Kérdezheted, kedves olvasó: „Már ez is baj?” Nem baj, hanem hiba! Pontosabban szereptévesztés. A műszaki, pénzügyi stb. feladatokat ilyen képzettséggel rendelkező gyülekezeti tagok egyénileg vagy bizottságokat alkotva végezhetik, függetlenül attól, hogy presbiterek-e vagy sem. A kényszerpresbiterség sem visz előre, ez ugyanis lelki szolgálat a közösségben! Márpedig gyülekezeteinkben a legke-

vésbé ez valósul meg, melynek eredményeképpen a lelki szolgálat leszűkül a lelkész és jó esetben esetleg egy-két – a többség által túlzóknak tartott – elkötelezett testvér munkájára. Így azután nem a presbiterok a legszorgalmasabb ígehallgatók és -olvasók, legtöbbször nem jár biblia- és/vagy imaórákra, biblia- és egyházismeretből nem képezik magukat, lelki könyveket nem olvasnak, nem hívogatnak, nem vezetnek valamilyen csoportot stb. Tisztelet a kivételnek!

„Na és, ha így is van, nálunk azért működik a gyülekezet” – mondhatod, kedves olvasó. Nem akarok vitatkozni, de sokfelé járva és sok mindent tapasztalva én inkább azt mondanám, hogy az ilyen gyülekezetek (és ezek vannak többségben) nem működnek, hanem elvannak. Vegetálnak.

Régi, új feladat

Konfirmációs oktatáson úgy tanultuk, hogy a görög eredetű presbiter szó öreget, vént jelent. A Biblia abban az értelemben használja, hogy presbiter az, aki hitben tapasztalt, kipróbált, pontosabban megpróbált, nem frissen megtért ember. Olyan, aki régóta jár az Úr útján. Istentől kapott hitének kisugárzása van, mely mások számára is nyilvánvaló.

A Biblia néhány helyen említi ezt a szolgálatot, illetve beszél róla. János apostol magát nevezi presbiternek (2Jn 1; 3Jn 1). Péter apostol, presbitereknek írva, saját magát presbiternek jelöli meg. Pásztorokhoz hasonlítja őket, akik legelgetik a nyájat, vagyis eledellel, lelki táplálékkal, igével és tanítással látják el a gyülekezetet, illetve lelki táplálékhoz vezetik a gyülekezet tagjait, mint ahogy a pásztor vezet a dús legelőre a nyájat (1Pt 5,1). Pál apostol leveleiből az derül ki, hogy a presbiterok elsősorban ígét hirdetnek és tanítanak, valamint vezetik a gyülekezeteket (1Tim 5,19; Tit 1,5-6).

Tessék mondani, hol vagyunk mi ettől? Milyen messze vannak gyülekezeteink presbiteri megbízatástól? (Ismét: tisztelet a kivételnek!) Mennyire más presbiteri feladatokról ír a Szentírás, mint a mai valóság! Sajnos nem is nagyon elvárás, hogy igei presbiterok szolgáljanak a gyülekezetekben. Sem a lelkészek, sem a felügyelők, sem az egyházi vezetés nem reklámál: „Emberek, ez így nem jó!” Legalábbis én ebben a témában egyházi sajtónkban nem olvastam egyetlen írást vagy cikksorozatot sem a helyzetfelmérésről és megoldásról, nem hallottam egyetlen előadást sem, mely erről szólt volna. Ha mégis volt, akkor annak nem igen volt átható ereje. Pedig mennyire mások lennének gyülekezeteink, ha a lelkészek 10-20-30 ígehirdető munkatársa lenne abban az értelemben, ahogy erről előzőleg szó volt.

Isten most megújulásra hív! Minden presbitériumban, minden presbiter. Azért, hogy az eredeti (bibliai) megbízatás szerint végezzük szolgálatunkat.

Nem megfutamodni, hanem megváltozni!

Ezt a témát is érintve, amikor egy alkalommal előadást tartottam, a végén egy presbiter azt mondta: „Lemondok, mert ezt a mércét és elvárást én nem tudom teljesíteni.” Tisztességes álláspont, de nem biztos, hogy ez a megoldás. Lehet, hogy ez csak a könnyebbik út. Kedves Testvérem! Nem várja el senki tőled, hogy a jövő vasárnap a szószékről Te hirdesd az ígét. (Bár lehet valakinek ilyen karizmája és elhívása is mint presbiter.) Örülök annak, hogy gyülekezetünkben presbitériumunk két tagja évek óta már gyermekbibliakört vezet. Pásztorok, kik a kicsinyek nyáját vezetik, és adnak nekik lelki eledelt. Van olyan presbiterünk, aki már többeket hívott szomszédságából a gyülekezetbe.

Ő is a lelki legelőre hívogat. Van, aki ifit vezet. Más egyházközésgben hallottam presbiterről, aki bibliaiskolát végzett, hogy a gyülekezetben belüli házicsoport vezetéséhez és a szórványgondozáshoz elég képzett legyen. Miért ne lehetne a karvezető – ha lelki ember – presbiter, hiszen szolgálata ígehirdetés a zene nyelvén. Folytathatnám a sort azokkal, akik ténylegesen presbiteri szolgálatot végezhetnének. Helyette azonban engedjék meg egy kitétel: ne kelljen a gyermekbibliakör vezetőjének, hívogatónak, ifivezetőnek, a házicsoport felelősének, karvezetőnek stb. a templomajtó átfestéséről, a szigetelésről, a pályázatokról stb. vitatkozni, dönteni. Nem ez a feladatuk, ha bibliai értelemben presbiterok! Ha eddig ez volt, akkor meg kell változni! Nem lemondani, kedves testvérem, hanem megújulni! De nem csak megváltozni, hanem megváltoztatni is, pl. a presbiterválasztási beidegződéseket, a presbiteri ülések gyakorlatát és a feladatmegosztást. Éppen úgy, ahogy az apostolok is diakónusokat állítottak szolgálatba, hogy nekik az ígehirdetés, tanítás és imádkozás szolgálatát ne kelljen más munkával is megosztaniuk (ApCsel 6,1-4).

Ezért kell imádkoznunk! Mindenkinek: lelkészeknek, felügyelőnek, presbiternek, gyülekezeti tagnak egyaránt. Mert a megújuló presbiteri szolgálatért való ima közös feladatunk, ha azt szeretnénk, hogy gyülekezetünkben és egyházunkban is elkezdődjenek a változások. Hívjuk ehhez segítségül Isten Szentlelkét!

■ Garádi Péter

*A szerző halbiológus,
a budai gyülekezet
felügyelője*

ŐK IS TESTVÉREK ÉS NEM MIND MAGYAROK

Hogyan lesz az átokból áldás a gyakorlatban?

*Az én búsuult lelkem én nyavalyás testemben
Te-tena bujdosik, mint madár a szelvényben,
Teled elijedett, tudván, hogy vétkezett, akar esni kétségben.
Látja magán való szántalan nagy sok jódat,
Kiért, tudja, teged nem tisztelt, jól tölt urat,
Hátrahagyta a hátrahagyott hamis vallát, ugyan szégyenli magát.*

A harmincéves lelkésznek minde megvolt: szép család, nagy gyülekezet, egészség. Kollégái belevaló, vicces atyafinak ismerték.

Egy reggel mégis megírta a búcsúlevelet, letette hivatala asztalára, és elindult a Trabant combival, hogy teljes sebességgel egy szembejövő kamion alá hajtson.

Isten angyalai mégis tovább vitték őt Erdélyből egy magyarországi lelkészkonferenciára. Estére ért Berekfürdőre, valaki éppen hirdette az evangéliumot.

Leült a hátsó sorba fáradtan, szkeptikusan, és akkor valami történt: Isten szava elérte a már hat éve szolgáló lelképásztor szívét.

Az igehirdetőnek súlyos terhei ellenére – meghalt a felesége, ő maga pedig nyirokrákban szenvedett – volt valami olyan többlet, ami a vendégnek minden külső látszat ellenére hiányzott.

Eltűnt körülötte minden, a kollégák,

környezet, de még a prédikátor is, csak Isten és ő maradt. A Teremtő újat kezdett a hitetlen pásztor életében. Az istentisztelet után beszélgetett és imádkozott az igehirdetővel az Úr elé roskadva, és megváltozott minden.

Most már neki is megvolt az, ami annyira hiányzott korábban.

Az első szeretet tűzével tért haza. Úgy néztek rá, mint valami csodára, de többen értetlenkedtek is. Megtérő lelkész? Hát eddig ki volt?

A feszültségek miatt támadt helyzetben fegyelmet kapott és hét évre büntetésül az elrománosodott Zsil völgybe, a Retyezát környékére került.

Őt templom tartozik hozzá, háromnak már fedele sincs, „zöld fa nő a torony tetejébe”.

Négy gyülekezetben csak egy-egy magyar református hívó él. Nekik is prédikál minden vasárnap.

„Problémás” lelkészt nem hívnak más gyülekezetek vendégszolgálatra, egy mégis akadt, de méteres hó esett, és

nem tudott elindulni. A parókian maradt pásztor kesergett: „Uram, egy gyülekezet szívesen látna engem, oda sem tudok eljutni.” És akkor az ablakon keresztül meglátott két nagydarab, román mócot, akik őt keresték: „Fratre Miklós, jöjjön hozzánk a Vaskapun túlra és hirdesse nekünk az evangéliumot.” A tizenhét éves Dáciával elindultak.

Ó-Románia területére. Azóta is gyakran jár hozzájuk, kultúrházakba, hideg templomokba, és százak várják, hallgatják. Sokan ennek sem örülnek. Most, amikor októberben találkoztam vele, éppen egy újabb vizsgálat folyt ellene.

Isten szava megtörte az átkot. Így válhat áldássá az „ellenség” számára is a megtért ember.

Most ő kérte püspökétől, hogy hoszszabbítsák meg még hét évvel „büntetését”.

Soli Deo Gloria!

■ Sz. J.

TALÁLKOZÁSOM LÁZÁR ERVINNEL

**„Érdekesebb jónak lenni,
mint rossznak.”**

Legelső találkozásunk alkalmával Lázár Ervin az emberi kapcsolatok fontosságáról beszélve ezt mondta: „Érdekesebb jónak lenni, mint rossznak.” Ő ezt életével és munkájával be is bizonyította. Megvolt arra a képessége, hogy az emberi nehézségeket, a rosszindulatot és a különbségeket szemlélyével és szereplőivel leküzdje és át-hidalja. Azért írt, hogy örömet szerezzen, és megfertőzte az embereket a szeretetével. Egyszer ezt így fejezte ki: „... a szeretet piszok fontos... ha valakiben egy írás csak annyit ér el, hogy nem hargszik, ha a villamoson a lábára lépnek, akkor már jó.” De mennyire jó! Hiszem, hogy Lázár Ervin műveiben ez a szó – szeretet – visszanyeri tartalmát és értékét. A szerző, hisz érzékeny író, műveiben nem palástolja elfogultságát, személyes indulatait, ellenszenvét és rokonszenvét, de sugározza azt a belülről jövő meggyőződést is, hogy Krisztus szeretet. Bár nem vallotta magát vallá-

sosnak, volt Jézus-hite, ami nagyon tisztán és erőteljesen megnyilvánult mind életmódjában, mind stílusában.

A hétfejű tündér, ami egyik kötetének címadó meséje, nagy hatással volt rám, mikor először hallottam. Mi is történik ebben? A mesélőben forrt a düh, emésztette a méreg, rágta magát, előntötte az epe: miért olyan csúnya, kiért, miért, mi végre, ki végre? Mígnem megtudta a szomszédjában lakó Rácesgresitől, hogy csúnyasága ellenére rá is süt a nap, és nem is a szépsége a fontos, hanem az, hogy jó legyen. Ő azonban nem jó akart lenni, csak szép! Ez ránk nem jellemző? Végül is a mesélő megtudta egy másik szomszédjától, Pácesgresitől, hogy a hétfejű tündér varázsolta ilyen rondává, aki Csodaországban él, és őt kell megölni ahhoz, hogy széppé változzon. Föl is készült a harcra, és le is vágta a tündér hat fejét. Ezután a tündér így nézett ki: „Fénylett a szeme, mint a szép távoli csillag... Tavak jóságos tükre, föld barna

nyugalma, templomok békéje, májusi rétek szépsége – ilyen volt az arca.” A tett után pedig szorosán magához ölelte a mesélőt, megcsókolta őt és megcirógatta. És szerencsére, egy feje megmaradt a tündérnek, amelyre együtt kell vigyáznunk! „Lándzsával, karddal, baloskával, péklapáttal, szablyával, vassal, vérrel, venceslővel. És szeretettel.”

Nem nehéz megtalálni a hasonlóságot Jézus életével és küldetésével. Ő is szeretettel válaszolt és válaszol a mi kegyetlenségünkre. A mi feladatunk ennek a kegyelmi szeretetnek az elfogadása, őrzése és továbbadása a magunk eszközeivel.

Lázár Ervin ezt a feladatot beteljesítette. Isten nagy ajándéka, hogy itt élt és alkotott közöttünk – olvassuk csodálatos történeteit, éljük át, és adjuk tovább őket, hogy ezáltal is jobbak legyünk, magunk és embertársaink javára és Isten dicsőségére!

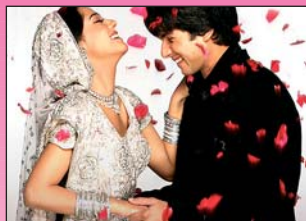
A képen a cikk szerzője és Lázár Ervin látható

■ *Ilyés Brigitta*

A szerző metodista lelkész Angliában

MILLIÓK CSUPÁN ÁLMOKÉRT

Inga-Lill Rajala a Sanansaattajat (Finn Rádiómisszió) munkatársa. Az alábbi részlet a vele készült interjúban hangzott el.

India az ellentétek világa: szépség és rútság, szegénység és gazdagság, hófödte hegyek és trópusi tájak, az új és a régi egyaránt megtalálható ott. Néhány éve jártam ebben a távoli országban. A legnépszerűbb hobbi Indiában a mozi. Az amerikai Hollywood indiai megfelelőjét Bollywoodnak hívják, Mumbaiban található, és kb. húsz négyzetkilométeren terül el. A filmipar komoly munkáltató – négymillió embert foglalkoztat. Bollywood kommunikációs igazgatójától tudtam meg, hogy a televíziót azért tartják fontosnak, mert még a szegényeknek is felhőtlen szórakozást nyújt. Minden faluban van legalább egy tévékészülék. A filmek álmokat adnak az embereknek, és lehetőséget kínálnak, hogy elmeneküljenek a mindennapok nehézségei elől.

Négymillió ember dolgozik Indiában azon, hogy álmokat adjanak az embereknek, s így elviselhetőbb legyen az élet! Mennyivel fontosabb hát az, hogy mi, akik ismerjük az Egyetlen Urat, aki igazi életet ad, elhozzuk hozzájuk az evangéliumot! A rádió mindenhol elviszi a Krisztusról szóló örömhírt. Újdelhiben van a Trans World Radio helyi stúdiója, ahol az indiai rádióműsorok készülnek, ezeket azonban egyelőre – az állami tiltás miatt – az országhatáron kívülről kénytelenek sugározni. Fontosak azonban ezek az adások, mert ott, ahol a lakosság csupán 4-5%-a keresztyén, sokszor ez az egyetlen missziós eszköz, és ezek segítségével alakulnak új gyülekezetek és bibliatanulmányozó csoportok.

A szívem egy része ott maradt Indiában. Azóta is imádkozom azért, hogy minél többekhez eljusson az evangélium a mi Megváltónkról, Jézus Krisztusról.

■ Fordította Hulej Enikő

A MAGYAR EVANGÉLIKUS RÁDIÓMISSZIÓ SZOLGÁLATA

Vörösmarty Rádió – FM 99,2
Székesfehérvár és környéke
vasárnap 8.08
Tél.: 06 22 543 386

Rádió Baranya 1485 – FM 93,8
Mohács
vasárnap 8.30
Tél.: 06 69 511 666
SMS: 06 20 336 3452

Torony Rádió – FM 94,4
Békés és környéke (30 km-es körben)
hétfő 10.00
Tél.: 06 66 414 944
SMS: 06 20 357 4880
E-mail: toronyradio@internet-x.hu

Tenkes Rádió – FM 88,6
Siklós és környéke
vasárnap 6.00
Tél.: 06 72 579 201

Nyugat-dunántúli Régió Rádió (MR6)
Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala és Komárom-Esztergom megye, ill. Veszprém

Győr – 1350 kHz
Szombathely – 1251 kHz
Mosonmagyaróvár – 1116 kHz
vasárnap 8.05
(Hittel-szívvvel c. műsorban)
Tél.: 06 96 514 222

Rádió C – FM 88,8
Budapest és környéke
élő műsor: szombat 7.30
regionális műsor: vasárnap 7.30
SMS: 06 20 956 8888

Civil Rádió – FM 98,0
Budapest és környéke
páratlan hét vasárnap 8.00
(Napkelet c. egyórás műsor)
Tél.: 06 1 489 0999

Szent István Rádió
Eger – FM 91,8
Sátoraljaújhely – FM 90,6
Hatvan – FM 94,0
Miskolc – FM 95,1
páratlan hét szombat 15.30
ismétlés vasárnap reggel 9.05

CORVINUS Rádió – FM 104,6
Sopron és környéke (kb. 100 km-es körzetben)
havonta egyszer kedd 20 óra után

Stúdióinkban készítjük el a Kossuth Rádió Evangélikus félóra c. műsorába a *Missziói percek*et.

Kossuth Rádió – FM 107,8, MW 540
kéthetente hétfő 13.30
Tél.: 06 1 402 1769 (telefonügyelet a műsor után 15.30-ig)

A Rádiómisszió adásainak szerkesztett változatát honlapunkon is meghallgathatja. A folyamatosan bővülő oldal címe: <http://misszio.lutheran.hu>

Várjuk a műsorokkal kapcsolatos észrevételeket, s bátorítjuk hallgatóinkat, hogy osszák meg velünk személyes hit- és élettapasztalataikat.
E-mail címünk: evmis@lutheran.hu

BESZÁMOLÓ A LEPRAMISSZIÓ 2006. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

Az evangélikus egyházból 271 gyülekezet és 91 magánszemély támogatta a Lepramisszió munkáját. A budapesti evangélikus gyülekezetek 2006-ban 60 000 Ft-ot küldtek és 369 fáslit, 5 babaréklit, 24 takarót készítettek; a vidéki gyülekezetek 414 424 Ft-ot adtak és 329 fáslit, 8 babaréklit, 6 takarót és 118 fásli-kötözőt készítettek. A

légi szállítmányok technikai és anyagi terhet teljes egészében a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet vállalta magára. Regionális rendezvényeket is szerveztünk. 33 alkalommal egyházi és világi intézményekben tartottunk előadást és részt vettünk ifjúsági konferenciákon.

Arra törekedünk, hogy minél nagyobb összeggel tudjuk segíteni a leprakórházakat, hiszen elsősorban ez missziónk célja. 2006-ban a leprás betegek gyógyítására és a társadalomba való beilleszkedésük támogatására majdnem 5 000 000 Ft adományt tudtunk küldeni. Ezt az összeget a Nemzetközi Lepramisszió a betegek gyógyításán kívül a gyógyult betegek szakképzésére, munkába állítására fordította. Szeretnék köszönetet mondani minden testvérnek, gyülekezetnek, akik valamilyen formában segítettek bennünket.

■ *Rozgonyiné Asztalos Piroska főtűkár*

1151 Budapest, Alagi tér 13.

Telefon: 06 1 307 6741

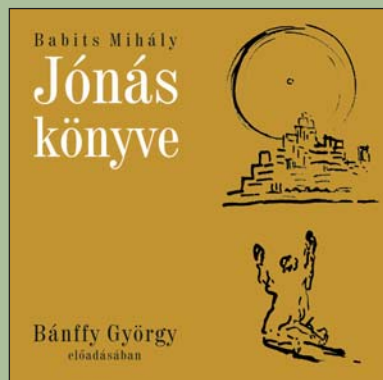
hétfő: 9–13 óra, kedd: 10–12 óra

ALKOHOLBETEG-MENTŐ MISSZIÓ

A szarvasi Középhalmi Misszió (Alkoholmentő Szakszolgálat) idén öt jelentős alkalmat tartott: Pünkösdkor egy – háromszáz főt mozgató – ünnepre került sor, melyen hat gyermek keresztelője és úrvacsorai istentisztelet mellett vidám gyermek- és ifjúsági programok is voltak. Júliusban a szenvedélybetegek gyógyító hetén 57-en hallgatták az igét, s volt, aki így tért haza: „most már nem a GPS vezet haza, hanem a Hajnalszillag, Jézus Krisztus!” A nagycsaládos hétre szabadult és szabadulni vágyó szülők érkeztek meg gyermekeikkel. Szeptember hónap a misszió 15 éves jubileuma miatt különleges, októberben pedig a gyógyító hétre hangzott ismét a hívogató.

ÚJ KIADVÁNYAINK

A bibliai *Jónás könyve* az alapja Babits Mihály (1883-1941) azonos címet viselő elbeszélő költeményének. Az engedetlen próféta és a kegyelmet nyert niniveiek történetének irodalmi feldolgozása Bánffy György színművész előadásában hallható.
 Ára: 1400 Ft (CD), 1000 Ft (kazetta)

A mártírsorsú evangélikus püspök *Útravaló* című áhítatos könyvét ma is sokan használják naponkénti elcsendesedésre. Legújabb kiadványunkon Ordass Lajos (1901-1978) hangján hallhatják a rövid áhítatosokat. A hanganyag az eredeti felvételek technikailag javított változata. Ára: 1400 Ft (CD), 1000 Ft (kazetta)

Megjelent az idei, Deák téri országos evangelizáció hanganyaga. A dupla CD Sándor Frigyes, Smidélisz Zoltán és Deák László igehirdetését, valamint Budai Ilona Széchenyi-díjas népdalénekes és dr. Csókay András idegsebész tanúságtételét tartalmazza.
 Ára: 600 Ft (dupla CD), 600 Ft (2 db kazetta)

A kiadványok megrendelhetőek az *Evangélikus Missziói Központ* címén: 1656 Budapest, Pf. 22. Tel.: 06 1 400 3057.

E-mail: evmis@lutheran.hu

További iratmissziós, evangelizációs és rádiós anyagainkról honlapunkon tájékozódhat: <http://misszio.lutheran.hu>

REJTVÉNY

BIZONYSÁGTEVŐK

Olyan mondatok szótagjai találhatók itt, amelyek különleges helyzetekben hangzottak el. Akik e mondatokat kiejtették a szájukon, felismerték Jézus rendkívüliségét és emberfeletti voltát. A szótagok megfelelő összeillesztése révén három, Jézusról szóló állítást kaphatunk.

volt	a	ez	így
még	ho	Em	Bi
Te	ó	szélt	so
zony	vagy	ls	a
ha	gyan	tus	nem
be	a	fi	
ten	Krisz	ber	

A megfejtéseket a következő címre várjuk: Evangélikus Missziói Központ, 1656 Budapest, Pf. 22.

A helyes megfejtőknek jutalmat küldünk.

„Aki hisz, az derűs, és derűje Istentől származik.” (XXIII. János pápa)

BOLLA ÁRPÁD: TÖRTÉNETEK

Azt szokták mondani, a humor az élet ellentmondásait megértő, azokat feloldó életszemlélet. Ezért fiam többszöri biztatására szívesen elmondok lelkészi szolgálatom néhány rendhagyó esetét, humorba pácolva.

A rendszerváltás utáni időben régi gyülekezetemmel, a rákospalotaiakkal meglátogattuk a sajjógömörít. Az ünnepi istentiszteleten az igehirdetés szolgálatát végezve valahogy a szokottnál is jobban gesztikulálhattam, mert a szószéki paramentumot megbillentettem, és – később tudtam meg – egy-két rajzszög lehullott a gyülekezet közé. Az istentisztelet után szólt nekem erről az egyik kedves presbiterasszony ilyenképpen: „Na de hát miért dobálózik a szószékről rajzszögekkel, hiszen én figyeltem?!”

Ugyancsak itt történt egy másik humoros eset: A szomszéd faluban szolgáltunk este, és a hívek már indultak az ünnepi asztalhoz, míg én levette a Luther-kabátot, kicsit késve utánuk mentem. Amikor beléptem az étterembe, meglepetésemre az egyik ottani presbiter így fogadott: „Jó estét adjon Isten, ha meg nem sértem, kit tisztelhetünk az úrban?” Mire én hirtelen így válaszoltam: „Én vagyok a kántor”. Tudniillik a felügyelőnk, Csizmadia Pál, aki sokak szerint nagyon hasonlít rám, már előbb bement, és őt köszöntötték úgy, mint pesti esperest. Később jót derültünk ezen a személycserén.

A MISSZIÓI IRODA, A MISSZIÓI KÖZPONT ÉS A RÁDIÓMISSZIÓ HÍREI: ESEMÉNYEK, SZOLGÁLATOK

SZEPTEMBER

Áhítat az EBBE havi alkalmán

Igehirdetés Irsán gyülekezeti napon

Igehirdetés Kispesten

Megbeszélés a Magyar Bibliatársulatnál *A Biblia éve – 2008* programsorozatról

Igehirdetés a szarvasi Középfalmi Misszió csendesnapján

Igehirdetés a répcelaki gyülekezet Révfülöpön rendezett hétvégéjén

Előadás a tápiószzelei Művelődési Házban, a Keresztyén Tudományos Kulturális esten

Igehirdetés az országos imanapon a budapesti SYMA Rendezvénycsarnokban

Előadás Tápiószelén ifjúsági csendesnapon

Igehirdetés Újszilváson, Tápiószőlősen és Tápiószelén

OKTÓBER

Megbeszélés a Biblia Liga képviselőjével
Útitársak missziós bibliára az Üllői úti

központban

Országos Evangelizáció Budapest-Deák tér

A keresztyén közösség (koinonia, communio) a Szentírás alapján címmel előadás a farkasréti ökumenikus közösségben

Igehirdetések, előadások a kételkedésről Tenkén (Erdély), ifjúsági hétvégén

Igehirdetések Sajógömörben, Lőkősházán és Gömörpanyiton

Kuratóriumi ülés a Szentírás Szövetségben

NOVEMBER

Evangelizáció a kárpátaljai Fekete-patakon, Fertőszalmáson és Nagyszőlősen, előadás Tivadarfalván a református

Líceumban

Missziói Bizottság ülése

Evangelizáció Péteriben

Útitársak missziós bibliára

Őszintén Isten előtt – csendesnap Hévizgyörkön az EBBE szervezésében

Előadások Piliscsabán munkatársképzőn

Igehirdetés református lelkészkonferencián

Evangelizáció a felvidéki (Szlovákia) Komáromban

ELŐZETES 2008

Missziós konzultáció Piliscsabán április 16-17.

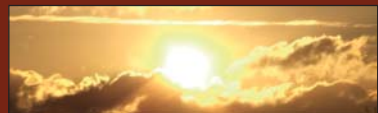
Egyházkerületi missziói nap május 17.

Missziós konferencia Piliscsabán július 9-12.

Országos Evangelizáció

Budapest-Deák tér – október 11.

A 2007. ÉV IGÉJE

Ezt mondja az ÚR: „*Én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd meglátjátok!*” (Ézs 43,19a)

Szép Ernő JÉZUS KRISZTUS

Emberek istene,
Istennek embere,
Te lehajlott fejú,
Megszegezett kezű,
Leszegezett lábú,
Lecsukódott szemű,
Te megfagyott ajkú,
Te kihasadt szívű,
Te örökre vérző,
Útszél elhagyottja,
Mezítelen testű,
Hófehér szemérmes.
Tavasszal lombtalan,
Nyáron napon égő,
Te ősszel megázó,
Te télen megfázó,
Szélben takaratlan,
Viharban búvatlan.
Te nappal életlen,
Éjszaka fekvetlen.
Özvegyek karója,
Leülő koldusnak
Támasztó párnája,
Minden úttalannak
Útmutató fája.

Gyermekek rokona,
Véneknek pajtása
Vándoroknak botja,
Bohóknak tútora,
Pásztorok vezére,
Juhok gyapjújából
Tövist válogató,
Szamár hosszú hátát
Végig símogató.

Jajnak trombitája,
Sóhajnak vonója,
Némának ekhója,
Könnyeknek kendője,
Éhes vendéglője,
Bénának fürdője,
Esettnek mentője,
Vakoknak gyertyája,
Poklosok barátja,
Halálnak doktora,
Mindenki testvére,
Egyetlen magános.
Te másról beszélő,
Te tengerre lépő,
Te egekre néző.
A kínoknak grófja,
Herczegek hercege,
Királyok királya,
Szegények szegénye,
Harmincz ezüst értő,
Harminczhárom éves.

Te felhőbe szálló,
Te mennyeekben járó,
Tejúton sétáló,
Fényességben álló,
Szivárványra dülő,
Te angyalt tanító,
Te bárányt vezető,
Galambnak gazdája,
Kelet majorosa,
Nyugat bíborosa,
Csillagok csillaga,
Örök trónörökös,
Örökös boldogság.

HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN, az Evangélikus Missziói Központ kiadványa. Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes. Adományokat elfogadunk. Lapszámunk megjelenését a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága támogatta.